

Jaarstukken 2023

Stichting Passend Voortgezet Onderwijs
Walcheren

VOORWOORD	3
1 ALGEMENE INFORMATIE	4
1.1 BEVOEGD GEZAG	4
1.2 JURIDISCHE STRUCTUUR	4
1.3 BESTUUR	5
1.4 ONDERSTEUNINGSPLANRAAD (OPR)	6
2 INSTELLINGSBELEID	7
2.1 MISSIE EN VISIE	7
2.2 KERN VAN DE ACTIVITEITEN	7
2.3 PROGRAMMALIJNEN EN VERNIEUWD ONDERSTEUNINGSPLAN 2023-2027	8
2.4 JAARPLAN PVOW	9
2.6 CONTACTEN MET INSPECTIE	10
2.7 KWALITEITSZORG	11
2.8 HORIZONTALE VERANTWOORDING & COMMUNICATIE	11
2.9 KLACHTEN EN BEZWAREN	11
2.10 ZAKEN MET EEN BEHOORLIJKE POLITIEKE OF MAATSCHAPPELIJKE IMPACT.....	11
2.11 MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S.....	12
3 FINANCIËN	14
3.1 BALANS	14
3.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	16
3.3 TREASURYVERSLAG	18
3.4 REKENINGCOURANTVERHOUDING	18
4 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF	19
4.1 CONTINUÏTEITSVERKLARING	19
4.2 IMPACT BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN IN HET BOEKJAAR	19
4.3 MEERJARENBEGROTING	20
4.4 PROGNOSE MEERJARENBALANS	24
5 BELANGRIJKE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN	25
5.1 RISICOBEBEERSING EN CONTROLESYSTEEM	25
5.2 RISICO'S EN ONZEKERHEDEN	25
5.3 GEVOLGEN VAN DEMOGRAFISCHE KRIMP	26
5.4 LEERLING PROBLEMATIEK.....	26
5.5 PERSONEEL	27
5.6 FINANCIËN	27
5.7 OVERHEIDSBELEID	28
6 SAMENVATTING	29
7 RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN	30
7.1 SAMENSTELLING	30
7.2 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	31
8 BIJLAGE: FACTSHEET	33
9 DEEL 2: JAARREKENING 2023	34
10 OVERIGE GEGEVENS	52

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag 2023 van de Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren. In dit verslag doet het bestuur verslag van de gang van zaken en van het gevoerde beleid.

Met iets meer dan 5.500 leerlingen, vijftien schoollocaties en drie schoolbesturen (scholengemeenschap Mondia, Christelijke Scholengemeenschap Walcheren en Ozeo) is ons samenwerkingsverband relatief klein. Er zijn twaalf v(s)o-locaties op Walcheren en nog drie locaties voor specialistisch onderwijs in het Oosterschelde gebied. Ook hebben we twee arrangementen die tussen vo en vso in zitten, namelijk de structuurgroepen en Via BIT. We hebben te maken met drie gemeenten: Vlissingen, Middelburg en Veere. Het Samenwerkingsverband heeft zicht op alle (extra) ondersteuning aan leerlingen op onze aangesloten scholen. We realiseren gezamenlijk een dekkend netwerk van onderwijs en ondersteuning. Samenwerkingsverband Passend Voorgezet Onderwijs Walcheren (SWV PVOW) is een georganiseerde samenwerking. PVOW streeft zowel naar goed passend als naar zoveel mogelijk inclusief onderwijs. Afgelopen jaar is gewerkt aan enkele belangrijke ontwikkelingen binnen Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW) op weg naar meer inclusief onderwijs. In dit jaarverslag wordt duidelijk waaraan is gewerkt en waar we op terugkijken.

Het jaarverslag biedt, naast het cijferdeel, algemene informatie over de rechtspersoon en schetst de belangrijkste ontwikkelingen gedurende het verslagjaar. U treft verder een overzicht aan van de financiën en in de continuïteitsparagraaf zijn de belangrijkste risico's en onzekerheden beschreven. In 2023 is een nieuwe accountant geselecteerd welke deze jaarrekening heeft gecontroleerd.

Voor de samenstelling van het jaarverslag 2023 is o.a. gebruik gemaakt van het ondersteuningsplan. Voor de beschrijving van de beleidsthema's in 2023 is specifiek gebruik gemaakt van het jaarplan wat in de overleggen met alle gremia in ons SWV de terugkerende leidraad is voor ontwikkeling.

In 2023 is het nieuwe ondersteuningsplan 23-27 gerealiseerd, waarin vanuit 4 programmalijnen middelen worden ingezet om bij te dragen aan de gestelde doelen. Hier zijn diverse werkgroepen mee aan de slag gegaan. De wijze van verantwoording en monitoring op het gebied van kwaliteit is eveneens doorontwikkeld.

Het bestuur deelt dit verslag met alle aangesloten scholen en met de overige onderwijs- en ketenpartners. Daarnaast publiceert het bestuur dit verslag op de eigen website. Het bestuur is bekend met het voornemen van de onderwijsinspectie om de gegevens van dit verslag openbaar te maken. Op deze wijze wordt gericht de maatschappelijke verantwoording vormgegeven.

Het bestuur dankt alle betrokken medewerkers in en rond onderwijs voor de samenwerking en hun inzet om iedere leerling een passende plek te bieden.

F.C.M. Neefs en Helene de Winter
Voorzitter bestuur PVOW en directeur PVOW

1 Algemene informatie

1.1 Bevoegd gezag

De stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW) met het DUO-relatienummer 41323 is het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs regio VO 2901.

Post- en bezoekadres:

Scheldemond College - Sardijn (rode boei),
Weyevlietplein 7-13
4385 CH Vlissingen

Postadres:

Postbus 69, 4380 AB Vlissingen

Overige contactgegevens:

Contactpersoon: mw. Helene de Winter, directeur
Tel. 0118-820393
Email: wtr@pvow.nl

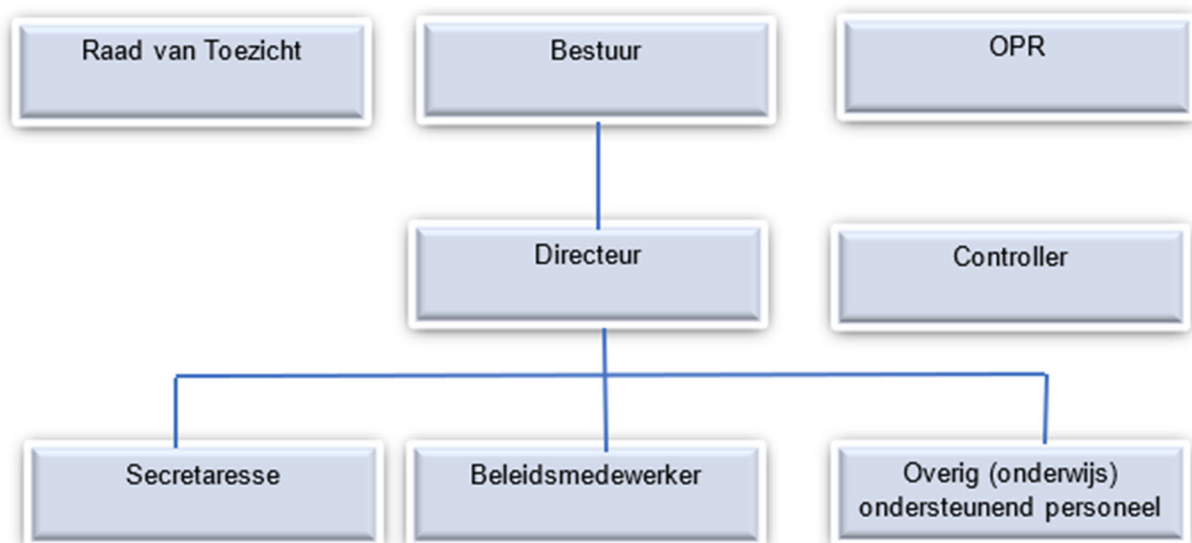
Meer informatie over het samenwerkingsverband treft u aan op de website www.pvow.nl

1.2 Juridische structuur

De Stichting PVOW is op 29 oktober 2013 opgericht in het kader van de Wet Passend Onderwijs. De oprichters van deze stichting vormen een samenwerking tussen de besturen voor voortgezet onderwijs op Walcheren en (voortgezet) speciaal onderwijs in Zeeland.

De bij de oprichting betrokken partijen zijn:

Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren
Stichting Ozeo voor Specialistisch Onderwijs op Walcheren
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren

1.3 Bestuur

Samenstelling van het bestuur in 2023:

- De heer F.C.M. Neefs – voorzitter

(Neven) functies

Organisatie	Functie
Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren	Directeur-bestuurder
ISKW	Bestuurslid
DGA FN Innovation BV	Eigenaar
Stichting Kunstenfestival Aardenburg	Bestuurslid

- De heer T. Hut – vicevoorzitter tot 1-7-2023

(Neven) functies

Organisatie	Functie
Stichting Ozeo voor specialistisch onderwijs in Zeeland	Directeur-bestuurder
<i>Kind op 1</i>	Bestuurslid
ALV SPVO	Lid
Stichting Ondersteuning Scholen en Ouders	Bestuurslid/penningmeester
rvt Stichting Ondersteuning Scholen en Ouders (SOSO)	Lid

- De heer F.J.M van Esch – bestuurslid vanaf 1-9-2023, penningmeester vanaf 1-7-24

(Neven) functies

Organisatie	Functie
<i>Stichting Ozeo</i>	<i>Bestuurder</i>
<i>SWV PPO Zeeuws-Vlaanderen tot 29-11-23</i>	<i>Voorzitter</i>
<i>SWV VO Zeeuws-Vlaanderen vanaf 1-7-23</i>	<i>Bestuurslid en penningmeester</i>
<i>SWV Kind op 1 vanaf 1-7-23</i>	<i>Bestuurslid</i>
<i>Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO)</i>	<i>Bestuurslid</i>
<i>Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland (CPOZ)</i>	<i>Bestuurslid en penningmeester</i>

- Mevrouw M.J. Vader – penningmeester tot 1-8-2023

(Neven) functies

Organisatie	Functie
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren	Directeur-bestuurder
ISKW	Bestuurslid
Stuurgroep en Penvoerders commissie Zeeuwse Academische opleidingsschool (ZAOS)	Lid

- Mevrouw C.A. Hylkema – bestuurslid vanaf 1-8-2023

functie

Organisatie	Functie
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren	Directeur-bestuurder (a.i.)

In 2023 hebben er een 2-tal bestuurswijzigingen plaatsgevonden. Het bestuur wordt gevormd door de 3 bestuurders van de verschillende samenwerkingspartners. In 2023 is de heer van Esch als bestuurslid toegetroten en later als penningmeester benoemd. Mevrouw Hylkema is als interim-directeur-bestuurder van CSW benoemd als bestuurslid.

Het bestuur zorgt naast de sturende en controlerende taken o.a. voor publicatie van de volgende stukken op de website www.pvow.nl:

- De statuten
- Het ondersteuningsplan
- Het jaarplan
- Het bestuursverslag/jaarstukken

1.4 Ondersteuningsplanraad (OPR)

In het samenwerkingsverband is t.b.v. de medezeggenschap een ondersteuningsplanraad (OPR) aangesteld. Daarin nemen vertegenwoordigers van ouders en personeel deel. Deze zijn gelieerd aan de aangesloten besturen. Zij beschikken over inspraak- en adviesbevoegdheden in de OPR. Veruit de belangrijkste taak van de OPR is het beoordelen en eventueel tussentijds bijstellen van het ondersteuningsplan. Zij volgen het jaarplan met daarin de doelen en afspraken en de wijze waarop het dekkend aanbod geborgd is.

De OPR bestaat uit ouders/verzorgers en personeel en telt max. 12 leden. Er zitten nu 3 (onderwijs) leden vanuit de 3 besturen in de raad en 2 ouders. De voorzitter is een extra lid uit een van de besturen, het blijkt niet simpel om leden te werven. In het huishoudelijk reglement van de ondersteuningsplanraad is o.a. geregeld hoe de verkiezing plaatsvindt van de leden van de OPR. De verdeling is 6 zetels voor personeelsleden en 6 zetels voor ouders/verzorgers.

1.5 Naar een nieuwe raad van toezicht

In 2023 is toegewerkt naar een nieuwe RvT die we in een onafhankelijke vorm hebben kunnen aanstellen op 1-8-2023. We hebben hiermee een belangrijk stap in de governance gemaakt.

2 Instellingsbeleid

2.1 Missie en visie

2.1.1 Missie

PVOW streeft naar een zo passend mogelijke onderwijsplaats voor iedere leerling waarbij wordt uitgegaan van de capaciteiten en de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling, met als uiteindelijk doel het naar vermogen participeren in de samenleving.

Er zijn jongeren in onze scholen die om uiteenlopende redenen voor kortere of langere tijd binnen het onderwijs een vorm van ondersteuning nodig hebben om hun talenten optimaal te kunnen ontplooiën. We zijn er voor deze jongeren om met perspectief onderwijs te kunnen aanbieden en om volwaardig, indien noodzakelijk met ondersteuning, deel te kunnen nemen aan de samenleving.

2.1.2 Visie

PVOW staat voor “goed passend onderwijs, daar waar kan inclusief” voor alle leerlingen in alle vormen van het voortgezet onderwijs, woonachtig op Walcheren. Daarbij hebben de leerlingen recht op het niveau van onderwijs dat past bij hun mogelijkheden en de ondersteuning die zij nodig hebben om dat onderwijs te kunnen volgen. Door een grote diversiteit in de school en de klas te omarmen dragen we bij aan tolerantie. Het is de bedoeling dat we ervoor zorgen dat mensen niet worden uitgesloten, maar meedoen. Eenieder met eigen inbreng.

2.2 Kern van de activiteiten

We werken toe naar een dekkend aanbod zo thuisnabij mogelijk.

We doen dat door de kwaliteit van toeleiding naar begeleiding en ondersteuning steeds te verbeteren en te kijken waar we doelgroepen nog beter kunnen ondersteunen. Soms is het ook een kleine zoektocht om een leerling op de juiste plek te krijgen. Door middel van maatwerk is veel mogelijk, maar we moeten ook realistisch zijn. In principe gaan we uit van doelgroepen van niet minder dan tien leerlingen.

Een goede samenwerking, samen kijken naar de geboden kwaliteit en het breed betrekken van expertise van al onze partners staat bij ons stevig in de steigers. We gaan daarbij uit van het principe dat ondersteuning en expertise zo snel en zo lang als noodzakelijk moet worden ingezet. Dat geldt voor ondersteuning in het gespecialiseerde onderwijs en in de vo-scholen van ons SWV.

Aansluitend op de weg naar inclusiever onderwijs is de richting in het nieuwe ondersteuningsplan (OsP) wat loopt van 2023 tot 2027 duidelijk: zo veel mogelijk (groepen) leerlingen binnen de vo-scholen op een goede manier aan de voorkant ondersteunen vanuit een sterke basisondersteuning.

We hebben dit vanuit het SWV vormgegeven in ons “Expertiseplein” waar kennis laagdrempelig en eenvoudig uitgewisseld kan worden. Dit Expertiseplein geven we al jaren concreet vorm en willen we, nu we meer beleidsruimte hebben doordat de financiële schuld is weggewerkt, de aankomende jaren uitbreiden. In ons OsP willen we met name inzetten op het primair proces; ondersteuning van de docenten voor de klas en in de school waar de leerlingen optimaal van kunnen profiteren. Door een steviger en uitgebreidere ondersteuning in de vo-scholen te realiseren kan meer inclusief onderwijs geboden worden. Daarnaast geven we passend onderwijs vorm. Iedere leerling op een goede, best passende plaats, liefst zo dicht mogelijk bij huis.

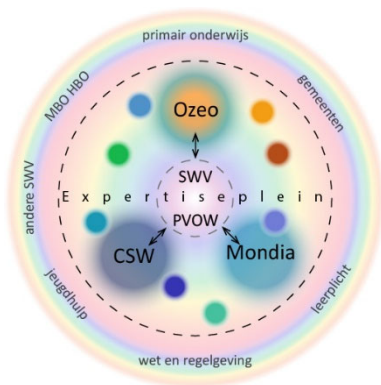
2.3 Programmalijnen en vernieuwd ondersteuningsplan 2023-2027

In ons nieuwe Ondersteuningsplan hebben we voor de komende vier jaar de plannen gemaakt en de route uitgestippeld. N.a.v. onze eigen inzichten, de werkgroepen, de kick-off, de evaluatie van het vorige OsP en o.a. de brede, landelijke evaluatie van Passend Onderwijs. Deze zijn uitgewerkt in 4 programmalijnen:

- **Basisondersteuning**
- **Doorgaande lijn VO VSO**
- **Aansluiting Onderwijs-Zorg:**
- **Kwaliteitsbeleid**

We kunnen hier niet zonder een visie op o.a.: inclusief huisvestingsbeleid, jeugdzorg dicht bij de leerling en daarom; een goede samenwerking met de partnergemeenten en onze andere Zeeuwse SWVen. Om input op te halen voor het nieuwe ondersteuningsplan 2023-2027 hebben we daarom verschillende geledingen binnen het samenwerkingsverband, aangesloten scholen en externe belanghebbende betrokken.

Het Expertiseplein is hier leidend.

In het kader van de Wet Openbaarheid van Bestuur heeft de onderwijsinspectie een uitvraag gedaan bij alle onderwijsinstanties over het aangehouden eigen vermogen. De inspectie heeft een signaalwaarde ingesteld. De signaleringswaarde (3,5% van de baten) om bovenmatig eigen vermogen te signaleren en zodoende besturen te manen de beschikbare middelen optimaal aan te wenden voor onderwijs. Aangezien is geconstateerd dat veel samenwerkingsverbanden bovenmatig veel eigen vermogen aanhouden is 24 november 2022 een motie aangenomen om bekostiging te verlagen voor scholen met bovenmatig eigen vermogen. PVOW blijft in 2023 onder de signaalwaarde. Er heeft een kostenneutrale verrekening plaatsgevonden. Of er over het vermogen van 2023 maatregelen komen indien sprake is van een bovenmatig vermogen is gelet op een lopende rechtszaak en onduidelijkheid over vervolmaatregelen onduidelijk.

Het landelijk beeld is dat het aantal VSO-plaatsen groeit. In ons SWV zien we een stabiele situatie: 2019 een percentage van 4,4%, in 2020 een percentage van 4,35% en in 2021 een percentage van 4,21%. Deze ontwikkeling heeft zich zowel in 2022 als in 2023 voortgezet naar een deelname percentage van 4,3%. In het beste geval is deze stabilisatie succesvol te noemen, omdat de landelijke trend is dat de complexiteit stevig toeneemt. Het aantal jongeren in de jeugdhulpverlening is fors toegenomen van 1 op 27 in 2000 naar 1 op 10 in 2015 naar 1 op 8 in 2023. We moeten daarbij wel een stevige kanttekening plaatsen. In de Zeeuwse regio zit VSO ook vol en zijn de plaatsten spaarzaam. Dat betekent dat er soms onder veel druk naar andere mogelijkheden wordt gekeken. We willen blijven inzetten op een daling van het percentage, maar we willen de leerlingen die extra

ondersteuning nodig hebben ook goed bedienen. De wijze waarop is in het nieuwe ondersteuningsplan 2023-2027 opgenomen. Tegelijkertijd knelt de problematiek op de scholen. Bij een uitvraag onder alle medewerkers op Mondia scholen gaven zelfs zeer ervaren pedagogisch onderlegde docenten aan dat ze zich de vraag wel eens stellen: “Kan ik dit nog?”. Het vraagt mogelijk ook iets van onze politiek en de mogelijkheden onderwijs en de ontwikkeling van jonge mensen anders en meer samen met jeugdzorg te kunnen vormgeven.

2.3.1 Zeeuwse/regionale samenwerking

Het samenwerkingsverband is een netwerkorganisatie en werkt met veel partijen samen om goed onderwijs en de nodige ondersteuning te realiseren. Er is in dit verband meerdere keren per jaar overleg tussen de 3 gemeenten, het mbo, het po en in het Zeeuws en Zeeuws-Brabants overleg met partner samenwerkingsverbanden, De VO raad en het Steunpunt Passend Onderwijs.

2.4 Jaarplan PVOW

Voor het samenwerkingsverband vormt het ondersteuningsplan 2023-2027 de basis voor de inhoudelijke ontwikkelingen. Op basis hiervan wordt elk jaar een jaarplan opgesteld in aansluiting op de voortgang van het afgelopen jaar, de analyses en onderzoeken die we uitzetten en de ontwikkelingen in de omgeving.

Behaalde doelen 2023:

- **Basisondersteuning**
  - Overstapcoach inzet
  - Scholing HGW
  - Inzet subsidie hoogbegaafdheid
- **Doorgaande lijn VO VSO**
  - Transfercoach
  - School specifieke TLV besprekingen
  - Twijfelleerlingen besprekingen
- **Aansluiting Onderwijs-Zorg**
  - Pilot Atalant
  - Inzet subsidie residentieel onderwijs
- **Kwaliteitsbeleid**
  - OsP formeren o.b.v. de uitkomsten van de werkgroep
  - 4 Loodsen voor 0,1 FTE
  - Beleidsmedewerker PVOW voor 1,5 dag per week
  - Inrichten Ldos tool voor interne proces CAT
  - 1^e kwaliteitsgesprek ronde met directies
- **Bedrijfsbureau SWV:**
  - Uitbreiding secretariële en CAT uren
  - Uitwerken van de directierol samenwerkingsverband
  - Nieuwe penningmeester bestuur aangesteld
  - Onafhankelijke Raad van Toezicht
  - Vormgeven nieuwe huisstijl

In het inhoudelijke deel van dit bestuursverslag is het jaarplan 2023 als bijlage toegevoegd. Daarin is de status van elk onderdeel eind 2023 weergegeven. In de volgende paragrafen lichten we de belangrijkste onderdelen toe.

2.4.1 Ondersteuning op de vo-scholen

Ook in 2023 zijn er een aantal zaken waar we trots op kunnen zijn:

- We geven ouders en leerlingen positie door het document “zienswijze ouders en leerling” bij inbreng in de CAT. Daardoor komt de visie van de leerlingen en de ouders goed voor het voetlicht.
- We nemen ouders en leerlingen serieus, helpen hen de weg te vinden bij vragen of klachten en schalen op tijd op als we de onafhankelijke positie dreigen te verliezen. De eerste geluiden over de wijze waarop het “oudersteunpunt” is ingericht is positief (feedback vliegende brigade oudersteunpunt). Betrokkenen kunnen laagdrempelig contact opnemen.
- Er wordt gewerkt aan een systematiek die uitgaat van preventieve inzet op de vo-scholen en expertise inzet waar nodig.
- We zien dat het eigenaarschap van meer inclusief onderwijs op de VO-scholen en tussen VO en VSO ligt en daar ook moet gebeuren. We werken samen met de directeuren aan een nog beter dekkend netwerk waarbij we de rol van het regulier onderwijs verstevigen door middelen beschikbaar te stellen.
- We bouwen verder aan een Expertiseplein waarin kennis laagdrempelig vindbaar is en kan worden ingezet om scholen met expertise te versterken.
- Voor de drempel tussen PO en VO zijn een aantal mooie tools ontwikkeld.
- We hebben een zeer goede relatie met het mbo in de aansluiting voor leerlingen die meer nodig hebben. Werkwijzen worden afgestemd.
- We zetten stevig in op de relatie met ons netwerk. We zijn aanspreekbaar en denken mee, lokaal en regionaal. We participeren in Zeeuwse, regionale en landelijke netwerken.
- We hebben zicht op de landelijke trends en participeren op landelijk niveau.
- We werken duurzaam. Dat betekent voor ons bureau dat we zorgvuldig omgaan met materialen, middelen en mensen. In onze evaluaties en functioneren is dat een vast onderdeel van het gesprek.

2.6 Contacten met inspectie

In 2021 is de inspectie op bezoek geweest. De conclusie was dat het samenwerkingsverband op de goede weg is. Er zijn ook nog mogelijkheden om het samenwerkingsverband door te ontwikkelen. Hiervoor is een actielijst opgesteld welke in 2022 is opgepakt. Daarnaast zijn door de inspectie 25 algemene maatregelen ‘verbeteraanpak passend onderwijs’ benoemd. Ook deze zijn in 2022 meegenomen bij de ontwikkeling van plannen en komen terug in de programmalijnen in het ondersteuningsplan. Naar aanleiding van een tussentijds contact met de onderwijsinspectie wordt in het bestuursverslag 2023 concreter invulling gegeven aan de invulling en ontwikkeling van het risicobeheersings- en controlesysteem. Dit is opgenomen onder hoofdstuk 5.

2.7 Kwaliteitszorg

Bij PVOW werken we iedere dag aan de beste manier om kwaliteit te bieden, te borgen, controleren en te verbeteren.

We zijn in 2023 gestart met kwaliteitsgesprekken met de schooldirecteuren. We hebben hun ontwikkeling geïnventariseerd en willen door deze gesprekken komen tot concrete afspraken rond de gezamenlijk geformuleerde doelen. Deze gesprekken resulteren in een eindgesprek in mei en juni 2024 om het volgende schooljaar te weten aan welke doelen we gaan werken en welke afspraken we daarover maken.

In 2023 is verder gebouwd aan meer digitaal inzicht. Dat heeft meer tijd nodig dan gedacht, maar we zien ook dat het nodig is om met data en dashboards inzichten te krijgen om de juiste conclusies met elkaar te trekken.

2.8 Horizontale verantwoording & communicatie

PVOW hanteert de VO Code Goed Bestuur als haar governance code. In 2022 is besloten om de coördinator van de stichting formeel te benoemen als directeur. De interne verantwoording vindt plaats in zowel de OPR als in de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft een meer prominente en onafhankelijke rol gekregen. De werving van nieuwe leden heeft onder begeleiding van een extern bureau plaatsgevonden. Bovendien wordt in de Raden van Toezicht van de dragende organisaties ook verslag gedaan van de ontwikkelingen binnen PVOW. Waar mogelijk worden overige belanghebbende betrokken en worden stukken openbaar gepubliceerd op de website, waaronder het jaarverslag. PVOW valt tevens onder het toezicht van de inspectie voor passend onderwijs.

2.9 Klachten en bezwaren

Het uitgangspunt bij klachten is dat deze in principe op een zo laag mogelijk niveau in de organisatie moeten worden opgelost. Pas als de indiener van een klacht niet tevreden is over de geboden oplossing, wordt opgeschaald naar een hoger niveau van klachtafhandeling.

Indien een betrokkene (ouder/leerling) een klacht heeft met betrekking tot het wel/niet toewijzen van een toelaatbaarheidsverklaring, kan een klacht ingediend worden bij de voorzitter Commissie voor Advisering en Toewijzing (CAT).

Indien men hier niet tot een oplossing komt, kan een bezwaar worden ingediend bij het bestuur. Het bestuur vormt een commissie, meestal in de persoon van de voorzitter met een onafhankelijk orthopedagoog of psycholoog. Deze commissie hoort de klager aan. Na hoor en wederhoor neemt deze commissie een besluit.

Indien een betrokkene zich niet kan vinden in het besluit van het bestuur, kan deze betrokkene zich binnen zes weken wenden tot de landelijke geschillencommissie. Het samenwerkingsverband is aangesloten bij de landelijke geschillencommissie ter beslechting van besluitvormingsgeschillen en/of andere handelingen in het kader van het samenwerkingsverband. De commissie hoort partijen, toetst of het besluit en/of de handeling in redelijkheid en na afweging van de betrokken belangen genomen en/of uitgevoerd kon worden. Hierna brengt de commissie een advies uit.

In 2023 is er geen bezwaar geweest.

2.10 Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact

De impact van de oorlog in de Oekraïne heeft geleid tot een toestroom van jongeren op de internationale schakelklas (ISK). Met veel inzet is gepoogd deze leerlingen een zo goed mogelijk onderwijsaanbod te geven. We realiseren ons dat passend onderwijs en personele bezetting bij

doorstroom in de vo-scholen een extra uitdaging op NT2 is.

We stellen vast dat de ondersteuningsvraag van jongeren, zoals ook onze leerlingen, toeneemt. In Nederland heeft bijna 1 op de 6 jongeren te maken met een vorm van jeugdhulp. Ter vergelijking: in 2000 was dit 1 op de 27. De samenwerking tussen onderwijs en zorg behoeft daarom hoge prioriteit. De problematiek van schoolmissers is een van de terreinen waarop dit zich in alle hevigheid manifesteert. Wij willen inzetten op preventieve hulp in onze vo-scholen, liefst in groepen zoals ook past in onderwijs. We zoeken een aansluiting die onderwijs helpt om onderwijs te kunnen blijven geven en jeugdzorg meer preventief en dicht bij de vindplaats vorm te geven zodat duurdere individuele vormen van jeugdzorg voorkomen kunnen worden. We lopen aan tegen wachtlijsten in de zorg en doen een beroep op dagbestedingsplaatsen omdat onderwijs soms te veel vraagt van jongeren. Dit baart ons zorgen. Er zijn ook mooie initiatieven: In 2022 is een pilot gedraaid met een thuiszittersfunctionaris vanuit RBL. Dit heeft geresulteerd in een nog doelmatigere samenwerking. De inzet is gecontinueerd in 2023. We hopen dat dit een structurele inzet gaat worden. Ook de onderwijs- zorg functionarissen en de buurtteams vanuit de gemeenten zoeken aansluiting en verbinding. Het SWV staat een preventieve inzet voor vanuit alle 3 de gemeenten op onze scholen. Wij denken dat door deze inzet we meer gezamenlijk optrekken als het om schoolmissers gaat en we aan de voorkant effectiever kunnen samenwerken.

2.11 Maatschappelijke thema's

Elk jaar benoemt het ministerie thema's die terug moeten komen in het bestuursverslag. Niet alle thema's zijn van toepassing. Een aantal thema's zijn desondanks zeker relevant. Onderstaand worden de thema's kort uitgewerkt. In hoofdstuk 5 zijn de belangrijkste risico's uitgewerkt voor PVOW waardoor er deels sprake is van een overlap met de maatschappelijke thema's.

2.11.1 Strategisch personeelsbeleid

De personele risico's binnen PVOW zijn in principe beperkt, omdat sprake is van een klein aantal mensen in vaste dienst. Het grootste risico is kennisoverdracht en continuïteit bij eventueel vertrek van medewerkers. Met name de rol van de directeur is hierbij bepalend en een risico. In 2022 en 23 is sprake van ondersteuning door een beleidsmedewerker waardoor het risico (deels) wordt gemitigeerd. Gedragswetenschappers en overige specialismen worden ingehuurd waardoor tijdig op de inzet kan worden bijgestuurd. Gelet op de omvang van de instelling is er geen directe noodzaak of behoefte aan een geformaliseerd strategisch personeelsbeleidsplan. In de dagelijkse werkzaamheden is er voldoende oog voor de inzet van medewerkers. Waar gewenst worden mogelijkheden tot ontwikkeling geboden. Ter ondersteuning is gekozen voor het aannemen van een secretariael medewerker in vaste dienst.

2.11.2 Passend onderwijs

Vanuit het samenwerkingsverband is het belangrijkste uitgangspunt een bijdrage te leveren aan passend onderwijs. In dit bestuursverslag is uitgebreid ingegaan op de activiteiten die worden ontplooid en de actuele ontwikkelingen en aandachtspunten om de inzet van middelen voor passend onderwijs verder te optimaliseren.

2.11.3 Allocatie van middelen

In het controleprotocol gaat het bij allocatie van middelen om de verdeling vanuit de schoolbesturen, waar ze binnenkomen, naar de onderliggende scholen. Bij het samenwerkingsverband gaat het om de verdeling van de middelen die bij het samenwerkingsverband binnenkomen naar de aangesloten schoolbesturen. Dit bestuursverslag, de jaarrekening en de continuïteitsparagraaf geven daar inzicht in. Er is sprake van een hybride model. Dat wil zeggen dat er elementen worden toegepast uit de drie modellen, het leerling model, schoolmodel en expertisemodel. Vanaf 2023 zal de allocatie van middelen meer aandacht behoeven, doordat er extra middelen beschikbaar zijn voor

arrangementen. Hiervoor zijn al vanaf 2022 stappen gezet om de monitoring verder in te richten zodat er meer zicht is op de besteding van middelen en scholen verantwoordelijk zijn voor de vastlegging van de verantwoording op welke wijze middelen zijn besteed. Dit zal in 2024 verder worden doorontwikkeld.

2.11.4 Nationaal programma onderwijs

In 2023 zijn nog enige middelen beschikbaar gesteld in het kader van het nationaal programma onderwijs (NPO). Ook samenwerkingsverbanden hebben een beperkt budget ontvangen. Deze middelen zijn echter specifiek bedoeld voor de scholen binnen het samenwerkingsverband. De ontvangsten zijn direct doorgestort aan de scholen. De scholen hebben deze middelen naar eigen inzicht aangewend. Wat lastig blijft is dat is ingezet op welzijn van de leerling. Nu de middelen zijn besteed is het algemene beeld dat leerlingen sociaal-emotioneel flink achterlopen. Er wordt gesproken over grote achterstanden. Dan is ook duidelijk dat de ondersteuning die de scholen nu gaan missen nog steeds hard nodig is.

3 Financiën

Onderstaand wordt verantwoording afgelegd over de inzet van de ontvangen middelen, de verdeling van gelden naar de instellingen binnen het samenwerkingsverband en het uiteindelijke resultaat. Het jaar 2023 is het eerste jaar waarin gefocust is op het invullen van een vernieuwd ondersteuningsplan en middelen beschikbaar zijn voor aanvullende programmalijnen. Zichtbaar in de cijfers is dat het samenwerkingsverband moet wennen aan het nieuwe evenwicht en de besteding van middelen laat op gang is gekomen. Het lastig vinden van medewerkers heeft hier ook aan bijgedragen. In de loop van 2023 was duidelijk dat niet alle programmalijnen volledig draaiden zoals gepland. Hierdoor ontstond een overschot in middelen. Hierboven op kwamen de extra middelen in de beschikking september 2023, waar in de begroting geen rekening mee is gehouden. In de loop van 2023 zijn hierdoor extra middelen naar de scholen overgeheveld ter ondersteuning van programma's om de doelstellingen te realiseren en een bovenmatig vermogen te voorkomen. Dit na afstemming met de besturen. Desondanks resteert een positief resultaat waardoor het eigen vermogen iets uitkomt boven het maximale signaleringsvermogen. De beschikbare middelen zijn de komende jaren nodig om de programmalijnen te realiseren.

Eind 2023 is de begroting 2024 opgesteld. De meerjarenbegroting is pas in 2024 geactualiseerd op basis van het resultaat 2023 en omdat er dan meer zicht is op de leerling ontwikkeling. Uit de leerling ontwikkeling bleek een verhoogd aantal leerlingen in het speciaal onderwijs waardoor de financiële middelen en de programmalijnen onder druk komen te staan. Uitgebreid is stilgestaan bij het belang en de opbrengsten van de programmalijnen. De verwachting is dat dit voldoende resultaten gaat opleveren om de doelstelling om meer leerlingen in het regulier onderwijs te laten slagen wordt gerealiseerd. Het verschil met het verleden is dat het risico op tekorten en een negatief vermogen kleiner wordt geacht doordat cijfers tussentijds inzichtelijk zijn, er afspraken zijn over mogelijke remwegen en kort cyclisch wordt gestuurd.

3.1 Balans

Onderstaand is balans per jaar ultimo van de stichting PVOW opgenomen in euro's. Op basis van onderstaande gegevens is een korte analyse opgesteld.

Kalenderjaar	31-12-2023	31-12-2022
Activa		
Materiele vaste activa	3.939	6.970
Vorderingen	11.519	49.474
Liquide middelen	677.061	435.442
Totaal activa	692.519	491.886
Passiva		
Eigen vermogen	294.280	264.146
Voorzieningen	13.836	9.671
Kortlopende schulden	384.403	218.069
Totaal passiva	692.519	491.886

Het balanstotaal is ten opzichte van het voorgaande jaar in 2023 mede door het positieve resultaat en daardoor het positieve vermogen toegenomen, tevens zijn de kortlopende schulden toegenomen. Onderstaand een korte toelichting op de balans:

- De materiële vaste activa zijn in 2023 afgenomen als gevolg van de afschrijvingen op activa.
- De afname van de vorderingen kan met name worden toeschreven aan de aflossing van de vordering op één van de verbonden partijen.

- Het positieve resultaat van 2023 zorgt ervoor dat het eigen vermogen per 31-12-2023 licht boven de signaleringswaarde van bovenmatig eigen vermogen is uitgekomen. Het positieve resultaat is hoger dan begroot. Meevallers zijn grotendeels overgemaakt aan de schoolbesturen en deels toegevoegd aan het vermogen en niet uitgegeven.
- Het positieve resultaat over 2023 zorgt o.a. voor een toename van de liquide middelen. De belangrijkste reden voor deze toename komt doordat kortlopende schulden zijn toegenomen. Op basis van de begroting wordt het maandelijkse bedrag bepaald wat wordt doorgestort naar de schoolbesturen. Dit voorschot is niet tussentijds gewijzigd. Door het verschil in hogere ontvangsten in verhouding tot de vooraf bepaalde maandelijkse voorschotten is een nog te betalen positie ontstaan (rekening courant verhouding, opgenomen onder kortlopende schulden). Doordat de betaling nog niet heeft plaatsgevonden ultimo 2023 stonden de middelen nog op de rekening van PVOW per 31-12-2023.
- De kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit de uitstaande verrekeningen tussen de aangesloten schoolbesturen. In 2023 is de schuldpositie opgelopen. De oorzaak is dat de voorschotten tussentijds niet zijn verhoogd.

3.1.1. Kengetallen

Kengetal	Berekening	Signalering
Liquiditeit 1	Eigen vermogen + Voorzieningen/ Totaal passiva	Signalering -> middelgroot minder dan 1,0
Liquiditeit 2	Aanwezige omvang liquide middelen	Signalering -> minimaal € 100.000
Solvabiliteit (2)	(Eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva	Signalering -> minimaal 0,3
Eigen vermogen	Aanwezig omvang eigen vermogen	Minimaal € 250.000, maximaal 3.5% totale baten

Kalenderjaar	Signaleringswaarden OCW	31-12-2023	31-12-2022
Liquiditeit	1,0	1,79	2,22
Absolute omvang liquide middelen	100.000	677.061	445.442
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,3	0,44	0,56
Eigen vermogen	3,5% (€288.929)	294.280	264.146

Liquiditeit: Het kengetal geeft aan in welke mate het samenwerkingsverband in staat is om op korte termijn aan alle betalingsverplichtingen te voldoen. De berekening is als volgt: $\text{Vlottende activa} / \text{kortlopende schulden}$. (Berekening: $\text{€}688.580 / \text{€}384.403 = 1,79$)

Als gevolg van verschillen tussen de jaarlijks door te betalen vergoedingen en de betaalde voorschotten zijn de schulden inzake rekeningcourantverhoudingen in 2023 fors opgelopen. Tevens zijn de overlopende passiva eind 2023 fors gestegen door een vooruit ontvangen subsidie. De kortlopende schulden zijn naar verhouding sterker gestegen dan de vlottende activa. Hierdoor is de liquiditeitsratio afgenomen.

Absolute omvang liquide middelen: de absolute omvang van de liquide middelen is in 2023 gestegen ten opzichte van 2022 en ligt ruimschoots boven de signaleringswaarde van € 100.000,--. (Absolute aantal €677.061)

Solvabiliteit (2): de solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om op korte en lange termijn haar schulden te kunnen voldoen. Als specifieke indicatie voor continuïteitsrisico's kijken wij naar de solvabiliteit2 ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva). Daarbij hanteren we een signaleringswaarde van 0,3. (Berekening: $\text{€}294.280 + \text{€}13.836 / \text{€}692.519 = 0,44$)

Evenals bij de liquiditeit kan worden gesteld dat de toename van de rekeningcourantverhoudingen en de overlopende passiva leidt tot een afname van het kengetal.

Eigen vermogen: Voor onderwijsinstellingen bestaat de rekenmethode uit 3 onderdelen: gebouwen + overige materiële vaste activa + risicobuffer. De rekenmethode voor de samenwerkingsverbanden is eenvoudiger. Omdat deze vrijwel geen materiële vaste activa hebben bestaat daarom de rekenmethode voor samenwerkingsverbanden uitsluitend uit een risicobuffer. De signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen is dan: $0,035 * \text{totale baten}$, maar ten minste een risicobuffer van € 250.000. (Berekening $0,035 * \text{€}8.255.108 = \text{€}288.929$)

Het eigen vermogen bedraagt meer dan de minimale grenswaarde van €250.000,- en door het iets hogere resultaat dan voorzien in de begroting en forecast net boven de grenswaarde van het maximale vermogen. In 2023 heeft een generieke korting plaatsgevonden op leerling niveau bij de aangesloten schoolbesturen. Deze generieke korting betrof een bedrag per leerling. Dit bedrag is gebaseerd op het landelijk aanwezige bovenmatige eigen vermogen bij samenwerkingsverbanden. Via de bekostiging van de samenwerkingsverbanden is dit gecompenseerd indien er geen sprake is van bovenmatig vermogen. Voor ons samenwerkingsverband betekende dit een maximale compensatie aangezien over het boekjaar 2022 het eigen vermogen net onder de maximale grenswaarde is gebleven.

3.2 Staat van baten en lasten

Onderstaand is de staat van baten en lasten van de stichting PVOW opgenomen in euro's. Op basis van deze gegevens is een korte analyse opgesteld.

Kalenderjaar	Realisatie 2023	Begroting 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	8.255.108	7.849.154	405.954	7.957.621
3.2 Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0
3.5 Overige baten	329	0	329	25.379
Totaal	8.255.437	7.849.154	406.283	7.983.000
Lasten				
4.1 Personeelslasten	344.193	300.303	43.890	331.491
4.2 Afschrijvingen	1.783	3.826	-2.043	2.088
4.3 Huisvestingslasten	5.930	5.930	0	7.165
4.4 Overige lasten	129.562	134.956	-5.394	87.048
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	7.750.269	7.403.649	346.620	7.109.289
Totaal	8.231.737	7.848.664	383.073	7.537.081
Saldo baten en lasten	23.700	490	23.210	445.919
5.1 Rentebaten	6.822	10	6.812	14
5.2 Rentelasten	388	500	-112	157
Saldo financiële baten en lasten	6.434	-490	6.924	-143
Resultaat	30.134	0	30.134	445.776

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een positief resultaat van € 30.134, tegenover € 0 begroot. In de jaarrekening staat een nadere specificatie van de ontvangen middelen en de doorbetaling aan de schoolbesturen. Gelet op de situatie waar het samenwerkingsverband uitkomt zijn de middelen met name direct beschikbaar gesteld aan de scholen op basis van leerlingaantallen.

Onderstaande tabel geeft de samenvatting van de afwijkingen t.o.v. de begroting en realisatie over 2023.

Effect	Verschil	Rijksbijdragen	Eigen beleid	Groeiregeling	Overhead personeel	Overhead materieel
Meer baten Rijksbijdragen	406.000	406.000				
Meer overige baten	300					300
Meer lasten personeel	-43.900				-43.900	
Minder lasten overige overhead	7.500					7.500
Geen lasten groeiregeling	0			0		
Meer lasten plaatsen VSO en PRO	-216.300	-216.300				
Meer lasten overdracht VO LGF/LWOO/NPO	-133.500		-133.500			
Minder lasten Ondersteuningsplan	3.100		3.100			
Minder lasten bancaire verkeer	6.900					6.900
Totaal effect	30.100	189.700	-130.400	0	-43.900	14.700
Cum. Totaal effect		189.700	59.300	59.300	15.400	30.100

3.2.1 Toelichting op de afwijkingen

Overall is zichtbaar dat sprake is van een positief effect van afgerond € 30.100 t.o.v. de begroting. Dit positieve effect op het resultaat wordt toegevoegd aan het eigen vermogen. In de loop van 2023 zijn extra middelen overgeboekt naar de schoolbesturen, waarmee gestuurd is op een resultaat van €0,--. Uiteindelijk is het resultaat iets gunstiger uitgevallen dan de forecast wat het positieve resultaat verklaard. Onderstaand zijn de verschillen in de baten en lasten t.o.v. de begroting kort toegelicht.

Rijksbijdragen: Als gevolg van de aanpassingen in het bekostigingsniveau zijn in 2023 hogere bruto Rijksbijdragen ontvangen. Deze hogere opbrengst wordt echter deels gecorrigeerd door een eveneens hogere verrekening c.q. inhouding door DUO van de plaatsen in het VSO en PRO gebaseerd op de teldatum 1 februari. Gecombineerd bedraagt dit effect een extra dekkingsbijdrage voor de overige baten en lasten voor het samenwerkingsverband van afgerond € 189.700.

Eigen beleid: Als gevolg van het gestegen bekostigingsniveau heeft er ook een verhoging plaatsgevonden in de overdrachten eigen beleid aan het VO als compensatie voor hogere kosten, welke betrekking hebben op de overdracht voor het lwoo-budget. Deze middelen zijn extra beschikbaar gesteld aan de scholen.

Groeiregeling (inmiddels vangnetregeling): bij het opstellen van de begroting wordt rekening gehouden met een declaratie naar aanleiding van de vangnetregeling. Dit zijn leerlingen die na de teldatum instromen waar geen bekostiging voor wordt ontvangen. Hier is net als voorgaande jaren geen gebruik van gemaakt.

Overhead personeel: de lonen en salariskosten zijn ten opzichte van de begroting gestegen door de aanstelling van een onderwijsassistent per 01 augustus 2023. Er is tevens bewust gekozen voor meer inleen van medewerkers. Deze zijn deels ingezet voor de professionalisering en de inzet voor de programmajnen.

Overhead: Ondanks dat de realisatie vrijwel gelijk is aan de begroting zijn er enkele afwijkingen ten opzichte van de begroting. Er is sprake van met name hogere administratiekosten, hogere automatiseringskosten en hogere bestuurskosten wegens de wervingskosten voor 2 nieuwe leden van de rvt middels externe ondersteuning, terwijl de begrote post voor onvoorzien nauwelijks is ingezet.

3.3 Treasuryverslag

Voor het beheer van de financiële middelen is een treasurystatuut opgesteld waarin het beleid uiteen wordt gezet en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden beschreven. Het statuut is opgesteld in overeenstemming met de geactualiseerde 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 1 juli 2016, beperkt aangepast in 2018). Beheersmatig gezien voldoet het samenwerkingsverband aan de richtlijn en hebben er in 2023 vanuit dit oogpunt geen veranderingen plaatsgevonden.

Voor de komende 5 jaar worden geen grote investeringen verwacht. Het aantrekken van een geldlening, lease of krediet wordt niet verwacht. Er is thans ook geen sprake van uitstaande beleggingen, leningen of derivaten. De rekeningen lopen bij een bank die voldoet aan de gestelde uitgangspunten. Voor alle tegoeden is in 2023 gebruik gemaakt van bank- en of spaarrekeningen, welke direct opeisbaar zijn en zijn ondergebracht bij de Rabobank. Deze instelling en de ingezette producten voldoen aan de eisen uit de regeling beleggen en belenen.

Het treasurybeleid is in 2023 niet gewijzigd.

3.4 Rekeningcourantverhouding

Historisch is een negatief eigen vermogen ontstaan. In het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt om dit negatieve vermogen af te bouwen. De schuldpositie die is ontstaan, is omgezet in een rekeningcourant verhouding welke in 2022 volledig is afgebouwd. Echter resteert er een rekeningcourantverhouding die ultimo 2023 blijft openstaan. Dit betreft de verschillen tussen de jaarlijks door te betalen vergoedingen en de betaalde voorschotten. Dit is geen gevolg meer van de gemaakte afspraken maar een consequentie van de gekozen systematiek. De schuldpositie is ontstaan doordat de voorschotten die zijn betaald aan de besturen lager zijn dan de uiteindelijke beschikking.

4 Continuïteitsparagraaf

Financiële continuïteit is een randvoorwaarde voor PVOW om invulling te kunnen geven aan haar doelstellingen. Op dit moment staat PVOW er financieel goed voor. We beschikken over een gezonde operationele kasstroom en de ruimte om de komende jaren te investeren in programmalijnen. Als is de lijn dun indien zich enkele leerlingen meer verplaatsen naar het speciaal onderwijs. Daarnaast wordt ruimschoots voldaan aan de vermogensseis door de inspectie. Er zijn extra middelen beschikbaar gesteld aan de schoolbesturen aangezien nog niet alle arrangementen invulling hebben gekregen. Desondanks is er door het resterende positieve resultaat sprake van een vermogen net boven de maximale signaleringswaarde. Het risico dat dit bedrag moet worden terugbetaald wordt als acceptabel geacht. Indien een verrekening plaatsvindt kan het samenwerkingsverband dit opvangen.

4.1 Continuïteitsverklaring

Na enkele jaren van negatief eigen vermogen is PVOW financieel weer gezond. De vermogenspositie is op peil. De afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het inrichten van governance, toezicht en risicomanagement om zodoende een herhaling te voorkomen van jaren waarbij meer is uitgegeven dan er aan subsidies is ontvangen. Deze aspecten zijn inmiddels uitgewerkt en op orde. Vanaf 2023 is de focus verplaatst naar het meerjarig ondersteuningsplan. In de begroting levert dit een financieel tekort op. De programmalijnen zullen moeten zorgen voor meer inclusief onderwijs en ondersteuning van leerlingen in het reguliere onderwijs. Ondanks dat er de komende jaren risico's zijn dat er weer tekorten ontstaan, veroorzaakt als er geen daling van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs ontstaat, is besloten dat de programmalijnen te waardevol zijn met een daling van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. Tevens is er de overtuiging dat tijdig kan worden bijgestuurd door het verbeterde inzicht, risicomanagement en toezicht.

Op basis van de gezonde vermogenspositie, de beperkte kosten waarop lastig/niet gestuurd kan worden, de uitgewerkte (fraude) risicoanalyse en de analyse voor vermogensopbouw inclusief beschrijving van risico's met impact op het vermogen is PVOW van mening dat de komende jaren de continuïteit is gewaarborgd. Eventuele gebeurtenissen met financiële impact kunnen binnen het vermogen worden opgevangen. Er wordt aandacht besteed aan een duurzaam beleid. Hierover vinden proactief gesprekken plaats. Vanaf 2024 wordt verder ingezet op het monitoren van de voortgang van de plannen en afspraken.

4.2 Impact belangrijke gebeurtenissen in het boekjaar

De gevolgen voor de continuïteit van PVOW waren in 2023 beperkt. Er is vastgesteld dat de impact op de kasstromen van belangrijke gebeurtenissen beperkt is. De rijksvergoedingen lopen door en wederom zijn er meer middelen ontvangen dan begroot door bijgestelde beschikkingen aan de hand van inflatie en cao-verhogingen. Het is niet te verwachten dat de bevoorschotting en opbrengstderiving, kosten op- en afschalen bedrijfsvoering, negatief wordt beïnvloed in de komende periode.

Verder heeft de oorlog in Oekraïne enig effect op de organisatie gehad. Voor PVOW zijn de directe effecten (sancties Rusland) niet aanwezig. Het indirecte effect van de oorlog is lastiger vast te stellen. PVOW ziet dat de inflatie flink is toegenomen echter is de impact op PVOW beperkt. Cao-stijgingen worden normaliter gecompenseerd. In welke mate de oorlog op de langere termijn nog effect heeft, is niet duidelijk.

Het belangrijkste neveneffect is dat ook de ISK Walcheren door de oorlog een grotere toestroom kent van Oekraïense vluchtelingen. Hierdoor is het kantoor van PVOW in Middelburg verhuurd.

PVOW heeft passend onderdak gevonden bij één van de aangesloten scholen. De kosten zijn hierdoor gedaald, omdat een kleinere ruimte wordt gehuurd dan is verhuurd. Leerlingen van het ISKW stromen (mogelijk) door naar het regulier en passend onderwijs. Aannemelijk is dat dit gepaard zal gaan met enige extra ondersteuning waarvoor mogelijk middelen van de stichting worden aangewend. Hiervoor is in de begroting niet specifiek rekening gehouden al is er nog beleidsruimte beschikbaar.

4.3 Meerjarenbegroting

In december 2023 is de begroting 2024 vastgesteld. Om een beter en actueler inzicht op leerling prognoses te krijgen is besloten de meerjarenraming voor jaren 2025-2028 apart vast te stellen. Dit heeft in februari 2024 plaatsgevonden. De begroting en meerjarenraming bieden de financiële onderbouwing van de plannen voor de komende jaren.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is de basis het aanhouden van een eigen vermogen van minimaal €250.000,-. De afgelopen jaren zijn steeds meer inkomsten ontvangen dan vooraf begroot. Vanaf 2022 is hierdoor de taakstelling om het negatieve vermogen om te buigen komen te vervallen. Ook in 2023 bleken de inkomsten hoger dan begroot waardoor het vermogen wederom positiever is uitgevallen en zich net boven de signaleringswaarde bevindt. Ondanks dat de realisatie de afgelopen jaren steeds positiever uitvalt dan begroot is het zaak om toekomstig te sturen op een begroting die meer in lijn ligt met de realisatie. Dit komt de kwaliteit van verslaglegging ten goede.

Op basis van de ontwikkelingen in vermogen, in leerlingaantallen, personele inzet en de resultaten 2023 is de meerjarenbegroting geactualiseerd. Vanaf het jaar 2023 is besloten om maximaal in te zetten op het benutten van de toegenomen beleidsruimte.

De nieuwe begroting is opgesteld op basis van een uitgebreid ondersteuningsplan uitgewerkt met diverse arrangementen. Gekozen is voor kwalitatief en weloverwogen plannen waarover verantwoording afgelegd moet worden. Geconstateerd is dat het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs hoger is begroot dan bij vorige meerjarenbegrotingen. Het financiële beeld is hierdoor negatief gewijzigd. Op basis van meerdere gesprekken is besloten dat het handhaven van de programmalijnen essentieel is om de ingeslagen weg te realiseren. Dit is een bewuste keuze en de verwachting is dat de programmalijnen gaan bijdragen aan een afname van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. Hiermee nemen de toekomstig mogelijke financiële tekorten af.

Om een indruk te kunnen geven van de omvang en de opbouw van het leerlingenbestand is in de onderstaande tabel de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het voorgezet onderwijs, het lwoo, pro en het speciaal onderwijs opgenomen. In het ondersteuningsplan en het daarvan afgeleide jaarplan staan een aantal interventies die in onze ogen op termijn mogelijk leiden tot een verdere daling van het aantal leerlingen in het vso.

We willen daar in de meerjarenbegroting deels op voorsorteren en hebben daarom de komende jaren de leerlingenaantallen beperkt laten dalen. Een daling van het aantal leerlingen in het vso zal resulteren in extra financiële armslag voor het SWV en dus een meevaller. Opnemen van een daling van het leerlingaantal in het vso zou bij het niet realiseren flinke financiële druk op het SWV kunnen zetten en we kiezen ervoor dat te voorkomen. Dit houdt wel in dat er tijdelijk een tekort ontstaat waarover in de komende jaren gesproken moet worden als de daling niet wordt gerealiseerd. Er zullen dan afspraken gemaakt moeten worden met de besturen. Voor 2025 en 2026 kunnen de gereserveerde middelen die in 2023 zijn doorgestort daarvoor eventueel worden aangewend. Deze zijn ook als zodanig begroot.

4.3.1 Leerlingenaantallen

In de onderstaande tabel is het totaal aantal leerlingen opgenomen op basis waarvan het samenwerkingsverband de bekostiging ontvangt. In dit totaal zijn de leerlingen meegeteld met een LWOO- indicatie, PRO- indicatie, de VAVO- leerlingen en overige VO-leerlingen. Doordat bekostiging volgens de methodiek t-1 plaatsvindt zijn de leerlingaantallen voor 2024 tot en met 2027 nog niet bekend en gebaseerd op een inschatting.

Teldatum	LWOO	PRO	VSO	VAVO TG	Overig VO	Totaal VO	Nieuwkomers cat 1
01-10-2018	0	172	241	10	5.409	5.648	57
01-10-2019	0	165	240	14	5.270	5.521	72
01-10-2020	0	177	225	0	5.185	5.409	47
01-10-2021	0	179	227	2	5.046	5.274	47
01-10-2022	0	172	230	13	4.960	5.326	181
01-10-2023	0	180	226	22	4.932	5.314	180
01-10-2024	0	175	237	10	4.912	5.237	125
01-10-2025	0	175	234	10	4.936	5.206	85
01-10-2026	0	175	230	10	4.939	5.209	85
01-10-2027	0	175	223	10	4.888	5.158	85

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de toewijzing en bekostiging van lwoo en pro. Het beschikbare budget voor het samenwerkingsverband is gemaximeerd naar rato van het aantal LWOO- en pro-leerlingen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen op 1 oktober 2012. Door de onderbrenging van LWOO en PRO in het systeem van passend onderwijs is de bestaande lichte ondersteuning uitgebreid met de bekostiging van de ondersteuning voor LWOO en PRO.

De bekostigingssystematiek betekent voor het LWOO en PRO dat het Rijk dus met ingang van 1 januari 2016 op basis van de teldatum 1 oktober T-1, de eerste keer dus 1 oktober 2015, de basisbekostiging toekent voor het LWOO en PRO en dat het ondersteuningsbudget voor LWOO en PRO wordt toegerekend aan het samenwerkingsverband. Voor dat ondersteuningsbudget wordt het aantal leerlingen LWOO en PRO berekend op basis van het aandeel leerlingen LWOO en PRO dat op 1 oktober 2012 in het samenwerkingsverband passend onderwijs was ingeschreven.

Tegelijkertijd ontvangt elke school met een LWOO-licentie voor elke LWOO-leerling die als zodanig is ingeschreven en elke school met een afdeling PRO of een zelfstandige PRO-school voor elke ingeschreven leerling de ondersteuningsbekostiging per leerling.

Voor de overdrachtsverplichting van de ondersteuningsbekostiging aan LWOO en PRO wordt uitgegaan van het feitelijk aantal leerlingen op 1 oktober voorafgaand aan het dan volgende kalenderjaar en die overdracht wordt uitgevoerd door DUO. Die put uit het budget van de lichte ondersteuning LWOO respectievelijk PRO van het samenwerkingsverband (o.b.v. het normatieve aantal c.q. deelnamepercentage 2012 leerlingen LWOO en PRO), berekent de overdrachtsverplichting per school voor LWOO en PRO die deel uitmaakt van het samenwerkingsverband, en draagt de berekende overdrachtsverplichting uit het budget van het samenwerkingsverband over aan die scholen.

Als er sprake is van uitputting van het normbudget (regulier zorgbudget + fictief budget LWOO en PRO versus daadwerkelijke kosten van de plaatsen LWOO en PRO) wordt het tekort door DUO verhaald op de lumpsumtoekenning van de deelnemende scholen in het samenwerkingsverband. De bijdrage per school wordt berekend naar rato van het aantal leerlingen dat tot het samenwerkingsverband behoort.

Elk samenwerkingsverband ontvangt daarnaast een normbudget voor zware ondersteuning. De omvang van dit budget wordt bepaald op basis van het aantal leerlingen binnen het samenwerkingsverband (exclusief de leerlingen ingeschreven op het vso) op 1 oktober in het voorafgaande schooljaar, vermenigvuldigd met een landelijk normbedrag. Op dit normbudget wordt een overgangsregeling toegepast om stapsgewijs tot de normbekostiging te komen (verevening) en de ondersteuningsbekostiging VSO ingehouden. VSO-scholen ontvangen naast de basisbekostiging ook een bedrag per leerling die door het samenwerkingsverband naar de VSO-school verwezen wordt: de ondersteuningsbekostiging. Dit bedrag is gebaseerd op 3 categorieën (Laag, Midden en Hoog) met elk hun eigen tarief en wordt overgeheveld van het normbudget voor zware ondersteuning van het verwijzende samenwerkingsverband. De teldatum van het VSO is sinds 1-1-2023 gewijzigd naar 1 februari.

Het aantal VO-leerlingen van het samenwerkingsverband is bepalend voor de van het Rijk te ontvangen bruto-bekostiging. Fluctuaties in het aantal leerlingen hebben hierdoor een direct effect op de baten van het samenwerkingsverband. Daarbij is tevens sprake van “communicerende vaten” voor wat betreft de verrekening van de kosten voor het leerwegondersteunend-, praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs. Daarom is een goed inzicht in de ontwikkeling van groot belang. Een beperkt aantal wijzigingen heeft grote effecten op de financiële positie zoals bij het opstellen van de meerjarenbegroting is gebleken.

4.3.2 Inzet personeel

Onderstaande tabel geeft de huidige personele inzet in het samenwerkingsverband weer. Er worden geen grote wijzigingen voorzien in de personele inzet in loondienst (Bestuur en secretariael medewerker).

De personele inzet is verder op basis van interim/oproepbasis. Voor deze opzet is in het kader van flexibiliteit bewust gekozen. Onderstaand is de beoogde inleen vertaald naar een FTE inzet. In de begroting is dit met het inleentarief verrekend

Funcctie		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bestuur / management		0,8000	0,8000	0,8000	0,8000	0,8000	0,8000
Personeel primair proces		0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Ondersteunend personeel:							
Inzet OOP	Secretarieel medewerker	0,5000	0,6000	0,6000	0,6000	0,6000	0,6000
Inzet OOP	Onderwijsassistent	0,0000	1,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Inzet OOP	Medewerker kwaliteitszorg	0,1000	0,1929	0,1929	0,1929	0,1929	0,1929
Inzet OOP	Gedragwetenschappers	0,5786	0,6752	0,6752	0,6752	0,6752	0,6752
Inzet OOP	Controller	0,0422	0,0422	0,0422	0,0422	0,0422	0,0422
Inzet OOP	Beleidsmedewerker	0,1206	0,0964	0,0964	0,0964	0,0964	0,0964
Inzet OOP	Overige projecten	0,3918	0,2411	0,2411	0,2411	0,2411	0,2411
Ondersteunend personeel		1,7332	2,8478	1,8478	1,8478	1,8478	1,8478

Onderstaand is de meerjarenbegroting weergegeven en afgezet tegen de realisatie in 2023. In de jaarrekening en de begroting zijn de programmalijnen nader uitgewerkt. Deze zijn in onderstaand overzicht opgenomen onder doorbetalingen aan het bestuur.

Kalenderjaar	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Baten	€	€	€	€	€	€
3.1 Rijksbijdragen	8.255.108	8.146.402	8.014.291	7.989.711	7.994.320	7.915.974
3.5 Overige baten	329	0	0	0	0	0
Totale baten	8.255.437	8.146.402	8.014.291	7.989.711	7.994.320	7.915.974
Lasten						
4.1 Personeelslasten	344.193	442.147	353.357	358.186	363.137	368.207
4.2 Afschrijvingen	1.783	1.433	1.201	1.534	1.692	1.666
4.3 Huisvestingslasten	5.930	6.107	6.260	6.416	6.577	6.741
4.4 Overige lasten	129.562	113.150	110.650	110.650	110.650	110.650
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen (inclusief OSP, vangnetregeling en onvoorzien)	7.750.269	7.596.797	7.703.248	7.602.937	7.528.827	7.438.272
Totale lasten	8.231.737	8.159.634	8.174.716	8.079.723	8.010.883	7.925.536
Saldo baten en lasten	23.700	-13.232	-160.425	-90.012	-16.563	-9.562
Financiële baten en lasten	6.434	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Resultaat	30.134	-6.232	-153.424	-83.012	-9.563	-2.562
Bijdrage vanuit de scholen	0	0	150.000	75.000	0	0
Resultaat na bijdrage	30.134	-6.232	-3.424	-8.012	-9.563	-2.562

Gelet op een beleidsrijke begroting is een nieuw OSP geschreven om te bepalen op welke aspecten het samenwerkingsverband wil investeren. De afweging, gemaakte keuzes en verantwoording is in het OSP opgenomen. De meerjarenbegroting bestrijkt een periode van 5 jaar en loopt door tot 2028. Het ingezette OSP is de basis en wordt in de komende jaren doorgetrokken en op basis van de plannen worden de financiële consequenties doorgerekend.

Om de zogenoemde arrangementen te kunnen vormgeven zijn financiële middelen nodig. De wensen zijn opgehaald, beoordeeld en vertaald naar mogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn financieel beoordeeld en in deze meerjarenbegroting vertaald naar beschikbare budgetten. De uiteindelijke keuzes zijn vertaald naar kosten. Op basis van de (leerling) ontwikkelingen en maximale inzet op de

programmaliijnen ontstond een negatief resultaat. Naar aanleiding hiervan zijn vervolg gesprekken gevoerd en enkele aanpassingen doorgevoerd aangezien een daling van het aantal VSO leerlingen verwacht mag worden door de inzet van de programmaliijnen. De basis insteek is het handhaven van de programmaliijnen zoals eerder verwoord. De definitieve uitwerking is in deze meerjarenbegroting opgenomen. Met deze meerjarenbegroting is getoetst of de plannen financieel realiseerbaar zijn. Door de brede inzet op programmaliijnen, de voorzichtige daling van leerlingen in het VSO resteert name in 2025 en 2026 een negatief resultaat. In de meerjarenbegroting zijn hierover compensatie afspraken gemaakt waardoor de continuïteit niet in gevaar komt.

Belangrijke aspecten zijn:

- Nog niet alle programmaliijnen zijn in 2024 ingevuld, waardoor mogelijk een positiever resultaat ontstaat dan begroot. Dit door lagere uitgaven.
- Er is ruimte om het vermogen iets af te bouwen gelet op de huidige vermogenspositie.
- In de afgelopen jaren is gebleken dat opbrengsten hoger uitvallen dan begroot, Hier is geen rekening mee gehouden. Extra middelen kunnen ingezet worden om tekorten (deels) op te vangen.
- Minder inzet van middelen voor programmaliijnen betekent meer financiële ruimte. Volledige realisatie van de programmaliijnen leidt tot een te verwachten daling van leerlingen in het VSO.
- Ingrijpen door in de beleidsruimte keuzes te maken, niet te benutten of een arrangement af te bouwen.
- In 2023 hebben de schoolbesturen extra middelen ontvangen met een bestemmingsreserve. Deze middelen kunnen ingezet worden om de tekorten in 2025 en 2026 op te vangen.

4.4 Prognose meerjarenbalans

Het uitgangspunt voor de balanspositie is de jaarrekening 2023.

Kalenderjaar	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Activa	€	€	€	€	€	€
Materiële vaste activa	3.939	3.019	4.218	4.784	5.592	3.926
Vorderingen	11.519	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
Liquide middelen	677.061	500.237	495.864	462.536	452.415	451.769
Totaal activa	692.519	514.756	511.582	478.820	469.507	467.195
Passiva	€	€	€	€	€	€
Eigen vermogen	294.280	300.341	296.917	288.905	279.342	276.780
Voorzieningen	13.836	14.415	14.665	14.915	15.165	15.415
Kortlopende schulden	384.403	200.000	200.000	175.000	175.000	175.000
Totaal passiva	692.519	514.756	511.582	478.820	469.507	467.195

Op basis van de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van teruglopende inkomsten en een negatief resultaat, maar wordt blijvend ingezet op het ondersteuningsplan. Hierdoor neemt het vermogen de komende jaren iets af. De schuldpositie wordt afgebouwd evenals de aanwezige vrij besteedbare liquide middelen.

5 Belangrijke risico's en onzekerheden

Er is sprake van een geïmplementeerd intern risicobeheersingssysteem waarop de praktijk kan worden getoetst. In de navolgende paragraaf worden de risico's en onzekerheden benoemd.

5.1 Risicobeheersing en controlesysteem

De afgelopen jaren is nagedacht over herinrichting van de organisatie en het toezichtsorgaan mede om onafhankelijk toezicht te formaliseren. Gelet op het belang van risicobeheersing heeft PVOW hier de afgelopen jaren in geïnvesteerd. Getoetst is of aan alle wettelijke vereisten wordt voldoen zoals o.a. in de governance en waarderingskader van de inspectie zijn beschreven. Daarnaast wordt periodiek aandacht besteed aan publicatie en opstellen van documentatie zoals klachtenreglementen, klokkenluidersregeling en integriteitsuitgangspunten en kwaliteitsbeleid. Om te toetsen of aan de beschreven uitgangspunten wordt voldaan worden KPI's opgesteld, gemeten en verantwoord.

Gelet op het belang van goed toezicht en controle is in 2021 een onafhankelijke controller aangesteld. De eerste periode is veel aandacht besteed aan de professionalisering van de managementrapportages en kwalitatief opstellen van periodieke rapporten. Deze worden opgesteld door de financiële administratie van één van de aangesloten scholen. Hiermee is direct een 4-ogen principe gerealiseerd. Vanaf 2023 zijn deels maandelijkse rapportages opgesteld. In de praktijk is dit weer stilgevallen. Vanaf 2024 met het nieuwe administratiekantoor wordt dit opnieuw opgepakt. Daarnaast is de sturing op de begroting en meerjarenbegroting uitgebouwd in de T-rapportages.

Om het inzicht en de verantwoording van doelmatige besteding van middelen te verantwoorden wordt gewerkt aan een managementinformatiesysteem waarbij op samenwerkingsverband, bestuurlijk en schoolniveau inzicht wordt gegeven en verantwoording van besteding van middelen wordt gegeven. In het kader van verantwoording worden hiervoor gesprekcycli ingepland. De directeur wordt hierbij ondersteund door de beleidsmedewerker, de controller Ldos en POS de 2 tools. Om nog meer onafhankelijk te opereren is eind 2023 besloten verder te gaan met administratiekantoor Groenendijk.

Daarnaast is op meerdere gebieden aandacht besteed aan risicobeheersing door een (fraude) risicoanalyse op te stellen en een vermogensanalyse. In de vermogensanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven met een kans en impact analyse. Dit is vertaald naar een risico uitgedrukt in een bedrag. Op basis van deze analyse is een minimaal aan te houden vermogen berekend. Deze notities worden jaarlijks geactualiseerd.

Aangezien het een relatief kleine organisatie betreft zijn de overige risico's beperkt en zijn niet alle risico's beschreven in een controlesysteem/plan. Veel controles vinden zonder formalisering in de lijn plaats.

5.2 Risico's en onzekerheden

In deze paragraaf worden de mogelijke risico's benoemd die de komende jaren zouden kunnen gelden voor de ontwikkeling Stichting PVOW. In 2021 is een notitie uitgewerkt (vastgesteld 2022) waarin de belangrijkste risico's zijn benoemd en de mogelijke financiële impact is berekend op basis van een kans en impact bepaling. De mogelijke impact op de vermogenspositie is hiermee inzichtelijk. Daarnaast is middels een interne (fraude) risicoanalyse invulling gegeven aan een aanbeveling van de accountant. Met de opgenomen beheersmaatregelen in de notitie is meer inzicht

gekomen in de risicobeheersing en het interne controlesysteem. In 2023 heeft de jaarlijkse evaluatie plaatsgevonden. Er hebben geen wijzigingen plaatsgevonden.

In de risico notitie is vastgesteld dat de risico's beperkt zijn. Mogelijke risico's (demografische krimp, leerling problematiek, personeel, financiën en overheidsbeleid) zijn onderstaand uitgewerkt. In de notitie is verder aandacht gegeven aan bijvoorbeeld cyberrisico, fraude, tegenvallende projecten en onvoorzien uitgaven.

5.3 Gevolgen van demografische krimp

Zeeland is een krimpregio. Een deel van de krimp is inmiddels verwerkt. De leerlingendaling zal echter nog tot 2035 doorzetten. De ontwikkeling van het leerlingenaantal is voor het PVOW een bekend risico. De getallen van de krimp zijn bekend en de besturen van PVOW en de dragende scholen hebben met de prognosecijfers bij de hand de formatie aangepast en sturen op voldoende flexibele schil om de nog komende daling op te vangen. Er is de komende jaren nog sprake van een lichte daling in de basispopulatie. Bij het opstellen van leerlingenprognoses is dat meegenomen en doorgerekend in de meerjarenbegroting op basis van de eigen prognoses van de drie besturen. De ZB heeft inmiddels een recente prognose tot 2035 gemaakt die deze ontwikkeling bevestigt.

We hebben ook te maken met een aanzienlijke groei van nieuwkomers. Leerlingen die geschoold of minder geschoold op de ISK worden opgenomen. De populatie leerlingen is in 3 jaar tijd van 120 naar 330 gegroeid. Dat vraagt iets van de kennis rondom NT2 en traumasensitief lesgeven. Ook daar is ondersteuning nodig op het gebied van toekomstperspectief van deze leerlingen. Het tekort aan NT2 docenten is daarin. De nieuwkomersaantallen zijn lastig voorspelbaar alhoewel de opdracht voor de Zeeuwse gemeenten een groei doet verwachten.

5.4 Leerling problematiek

Vanaf het schooljaar 2015-2016 (teldatum 1 februari 2015) is het samenwerkingsverband zelf verantwoordelijk voor het voldoen van de groeibekostiging aan de besturen van de vso scholen. Voor de begroting 2022 is gerekend met de tussentijdse groei van vijf leerlingen. De groei bleek niet aan de orde. Voor 2023 is de regeling gewijzigd door de wijziging in bekostiging in het primair onderwijs. Voor de nieuwe vangnetregeling heeft de stichting een vangnetregeling beschreven voor aanvullende bekostiging. Hier is tot op heden geen gebruik van gemaakt.

De reguliere toename van het aantal leerlingen in het vso tot boven het aantal waarvoor PVOW bekostigd wordt, is een risico, omdat de rijksvergoeding voor de zware ondersteuning is gebudgetteerd op het aantal vso-leerlingen op de teldatum 1 oktober 2011. Ten aanzien van dit risico worden maatregelen genomen. Het doel is om met de programmalijnen een verdere instroom te beperken en leerlingen in het reguliere onderwijs extra te ondersteunen.

De ondersteuningsvraag blijft toenemen, niet alleen in ons SWV waar we te maken hebben met hoge criminaliteit onder jongeren en een armoede cumulatiegebied. Ook landelijk zien we de trend van een hoge ondersteuningsvraag binnen onderwijs voor jongeren. Dit zou verklaard kunnen worden door de maatschappelijke ontwikkelingen die hierboven worden genoemd. Maar er is meer aan de hand. De schoolmissers zijn na coronatijd toegenomen. In ons SWV hebben we te maken met 2 schoolsluitingen te weten Izaak Beekman college en Auris college, we voorzien groei in het VSO door deze voorgenomen beslissingen. Het bestuur en directrice hebben zorgen over de instroom in sommige vso-afdelingen, omdat de desbetreffende groep vol is en er wachtlijsten zijn ontstaan bij de jeugdzorg. De opdracht tot af- en ombouw gesloten jeugdzorg en daarbij behorend thuisnabij onderwijs, is stevig. De schoolmissers zijn na coronatijd toegenomen en in de position paper van het netwerk LPO wordt helder dat mede door onder-instroom en een langere verblijfsduur de groei van VSO verklaard kan worden. De NPO-middelen op de scholen lopen af en daarmee de ondersteuning

voor leerlingen in het VO. We vragen ons soms af hoe we het ideaalbeeld van meer inclusief onderwijs vorm kunnen geven als het zo haaks staat op dat wat we dagelijks merken. PVOW stuurt nadrukkelijk op expertise vergroten binnen de reguliere vo-scholen door kennisdeling en scholing, de handelingsbekwaamheid in het regulier onderwijs vergroten, het organiseren van arrangementen tussen vo en vso. Ook zijn we actief in gesprek met de gemeenten om preventief jeugdhulpexpertise in te zetten op onze scholen in een meer groepsgericht aanbod i.p.v. individuele trajecten. We hopen dat de inzet van gewoon heel goed onderwijs een leerling helpt, ook als het even tegenzit.

5.5 Personeel

De personele risico's binnen PVOW zijn in principe klein doordat sprake is van een beperkt aantal mensen in vaste dienst. Belangrijkste risico is het wegvallen van de directrice. Daarnaast wordt expertise ingehuurd waar nodig. Vanaf 2023 is meer personele inzet gefinancierd in het kader van de arrangementen. Het vinden van de juiste mensen blijft lastig. In de programmalijnen is ook personele inzet begroot. Deze inzet wordt echter door de aangesloten schoolbesturen gerealiseerd en middels een vergoeding door het samenwerkingsverband vergoed. Er is in het boekjaar geen sprake geweest van ontslag of specifieke uitkeringen. In de risicoanalyse is vastgesteld dat het risico en de toekomstige impact beperkt is en op te vangen binnen de operationele kasstroom. Op onze scholen zien we dat de invulling van de formatie veel aandacht vraagt en er personeels-tekorten zijn. Dat maakt onderwijs zeer kwetsbaar zonder docenten geen onderwijs. Voor onze scholen en de ondersteuning is dit een grote zorg.

5.6 Financiën

De stichting is in sterke mate afhankelijk van rijksbijdragen vanuit OCW en van veranderingen in overheidsbeleid.

In het afgelopen jaar heeft dit bijvoorbeeld op een laat moment in het jaar geleid tot extra baten en lasten i.v.m. o.a. cao-aanpassingen. Het Nationaal Programma Onderwijs bood ook extra financiële middelen. In 2023 was de extra bekostiging in de loop van het jaar wederom fors. Waar historisch deze extra middelen zijn aangewend om het vermogen te versterken, zijn de extra middelen, die niet rechtsreeks zijn doorgeschoven naar de scholen aangewend om de scholen extra te ondersteunen. Dit omdat in 2023 nog niet alle programmalijnen volledig van de grond zijn gekomen.

Gelet op de omvang van de stichting en de geldstromen zijn de risico's op prijsfluctuaties zeer beperkt. Deze ruimte is er in de huidige kasstromen. Middels de notitie aanhouden vermogen is er beleid opgesteld, op welke wijze de komende jaren met het vermogen wordt omgegaan. De meerjarenbegroting is het instrument om de ontwikkeling te toetsen. In de notitie zijn tevens de belangrijkste risico's bepaald en is een inschatting gemaakt van de mogelijke impact op het vermogen.

De financiële strategie is tot op heden met name gericht geweest op het wegwerken van het negatieve eigen vermogen. Hierdoor was er beperkt ruimte om extra middelen beschikbaar te stellen voor specifieke projecten. Vanaf heden is er echter sprake van te veel middelen. Hierdoor moet bijgestuurd worden om bovenmatig eigen vermogen te voorkomen. Dit is in 2023 gebeurd. De verantwoordingsystematiek zal hierop worden aangepast. Dit is in ontwikkeling en van belang gelet op grote financiële fluctuaties bij een beperkte groei of daling van leerlingaantallen.

5.7 Overheidsbeleid

De stichting voldoet aan de geldende wet- en regelgeving en verslagleggingseisen. Zoals aangegeven zijn er mogelijk financiële risico's bij beleidswijzigingen. Doordat het ministerie van onderwijs lijkt in te zetten op consolidatie van het huidige systeem, lijken de risico's en onzekerheden beperkt. Er is recent sprake van een vereenvoudiging in de bekostiging met een aanpassing van de peildata. Er is nog geen impact bepaling uitgevoerd. Het risico van wijzigingen in het overheidsbeleid vraagt voortdurende alertheid. Dat maakt het planmatig werken er niet makkelijker op. Ook de termijnen waarop subsidies moeten worden aangevraagd en uitgewerkt met meerdere partijen in coalities vraagt enorm veel van kleine samenwerkingsverbanden. Het niet op orde zijn van data in kijkglazen maakt sturen op data zeer lastig. Het zou de overheid sieren als hier aandacht voor was. Belangrijke steunpilaren zijn de VO-raad en het steunpunt Passend onderwijs, die in 2023 zijn gefuseerd.

Zoals reeds vermeld, is recent besloten dat de onderwijsinspectie strikter gaat toezien op (te) hoge eigen vermogens binnen stichtingen voor passend onderwijs. De vermogenspositie die te hoog is is gekort in 2022. Voor PVOW was hier geen sprake van. Voor 2023 is dit wel een mogelijkheid. Op dit moment is het vermogen beperkt hoger dan de maximale signaleringswaarde. Het is nog niet duidelijk of een korting over 2023 ook zal worden doorgevoerd. Hiertegen is weerstand, vindt overleg plaats en loopt een rechtszaak. Het risico is beperkt en wordt als acceptabel ingeschat. In de komende jaren willen we zo sturen dat PVOW de limiet niet gaat overschrijden en de middelen worden ingezet voor de ondersteuning.

5.8 Subsidies

In 2023 zijn 2 subsidies aangevraagd en toegekend:

- Een subsidie voor hoogbegaafdheid (HB)
- Een subsidie voor af- en ombouw gesloten jeugdzorg

Om en afbouw jeugdzorg plus

Landelijk is het besluit genomen om gesloten jeugdhulp de komende jaren om- en af te bouwen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat het gesloten karakter van dit verblijf voor veel jongeren niet per se de juiste vorm van hulp is. Het streven is om jeugdhulp kleinschalig, zo veel mogelijk open en zo thuis als mogelijk te organiseren. Deze ontwikkelingen kunnen globaal twee consequenties hebben voor het onderwijs. Enerzijds daalt het aantal jongeren op de school (het Olivijncollege) die direct gekoppeld is aan de JeugdzorgPlus-instelling in Ossendrecht. Anderzijds verspreiden de jongeren zich over de regio, blijven ze daar wonen en gaan ze daar ook naar school. Dit betekent dat V(S)O-scholen ondersteuning nodig hebben voor het onderwijs voor deze jongeren om te zorgen dat zij zich ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen die mee kunnen doen in de maatschappij. De onderwijscoalitie heeft een subsidie aangevraagd om de implicaties van de transitie te onderzoeken en initiatieven te omplooiën. Deze is in december toegekend. Brabantse Wal is penvoerder van deze subsidie.

De zes samenwerkingsverbanden in de jeugdzorgregio's Zeeland, WBW en WBO hebben hiertoe een onderwijscoalitie gevormd. Hiermee zetten we een beweging in gang om – met intensieve samenwerking met de zorg – onderwijs te bieden aan de jongeren op de meest geschikte v(s)o- of mbo- school. Het uitgangspunt hierbij is dat we voor deze jongeren een ononderbroken ontwikkeling weten te organiseren. We werken, zowel binnen als buiten de onderwijscoalitie, samen met instellingen en organisaties. Alleen met een nauwe afstemming en samenwerking tussen de jongere, ouders/verzorgers, school, zorgverlener(s) en samenwerkingsverband kan schoolgang op de v(s)o- of mbo school slagen. Ook zien we dat het nodig is wet- en regelgeving binnen jeugdhulp goed te onderzoeken. Samenwerkingsverbanden zijn verplicht om in de komende jaren “actief” een steeds grotere verantwoordelijkheid voor deze jongeren op zich te nemen. De overheid vraagt SWV vaker

een rol op zicht te nemen. We zullen ons moeten beraden of de capaciteit van een klein bureau dit ook allemaal kan verwerken. Op dit moment lijkt het erop dat de inzet van een functie als beleidsmedewerker uitgebreid moet worden om de taken goed te kunnen vervullen.

6 Samenvatting

Samenvattend kunnen we zeggen dat er zorgen zijn over het welzijn van onze leerlingen. Juist nu we meer inclusief willen vormgeven lijken personeelstekorten, hoge jeugdzorgcijfers, de impact van Corona, de oorlogen met vluchtelingen, 2 schoolsluitingen en kansen ongelijkheid ons tegen te werken. Het zijn de grote thema's waar we weinig invloed op lijken te hebben die soms kunnen verlammen en achteruitgang lijken te geven. Tegelijkertijd hebben we in het klein een mooie gezamenlijke stip aan de horizon gezet waar de vloot heen vaart. Het tempo kunnen we misschien niet altijd bepalen doordat we tegenwind ervaren. De koers hebben we in 2023 wel bepaald en maakt dat we weten waar we heen willen, samen.

Er zijn scholen.....

Er zijn scholen, die liggen nooit voor Pampus. Ze roeien met de riemen die ze hebben. Volle kracht vooruit.

Er zijn scholen, die niet kijken waar het schip strandt maar voor wie zeemanschap voorop staat. Geen golf te hoog. Geen zee te diep.

Er zijn scholen, die van wal steken en die het voor de wind gaat. Ze zetten alle zeilen bij en zorgen dat niemand tussen wal en schip komt, geen man overboord. En de beste stuurman van wal... die vragen ze mee.

Er zijn scholen, die gooien het roer om en zoeken even rustiger vaarwater. Ze volgen de stroom en raken niet verzeild.

Er zijn scholen, die goede bemanningsleden aan de haak slaan en niemand afschepen.

Er zijn scholen, die het ijs breken.

Er zijn scholen, die leren van vastlopers, storm en tegenwind; die soms averij oplopen.... bakzeil halen en even voor anker gaan als dat nodig is.

Er zijn scholen, die zien wat ze voor de boeg hebben. Ze gaan niet op de valreep overstag maar zien de klippen van ver aankomen en ze geven een seintje aan andere scholen.

Er zijn scholen, die helpen de veilige haven te vinden. Ze vragen aan de andere schepen een oogje in hun zeil te houden.

Er zijn scholen, die hun eigen mazen kennen. Zij rekenen op de vloot en steken geen loef af, accepteren dat ze soms achter het net vissen.

Dat alles samen die diversiteit, maakt een sterke vloot. Wind mee of tegen. Met hulp van elkaar en de bakens kiezen we het ruime sop. We kennen elkaars kracht, we kennen het kompas én gebruiken de hulp van de vuurtoren die licht op de zaak schijnt.

Dat maakt ons samenwerkingsverband PVOW sterk, iedere vaart weer.

Trossen los!

7 Rapportage toezichthoudend orgaan

7.1 Samenstelling

De raad van toezicht bestond bij aanvang van 2023 uit de volgende personen:

- P. Meijs (onafhankelijk voorzitter)
- J.S. de Regt (afgevaardigd door de raad van toezicht van CSW)
- M.K. van den Heuvel (afgevaardigd door de raad van toezicht van Mondia)
- J.M. van Stel (afgevaardigd door de raad van toezicht van OZEO)

Functies en nevenfuncties van leden van de raad van toezicht zijn als volgt:

- P. Meijs
  - Bed & Breakfast Uitwijk
  - Raadslid, fractievoorzitter, voorzitter werkgeverscommissie, lid commissie MO en plaatsvervangend voorzitter (nestor) gemeenteraad Veere
- J.S. de Regt
  - Lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie Christelijke Scholengemeenschap Walcheren
  - Voorzitter FOV (Federatie Ondernemersverenigingen Veere)
  - Penningmeester Stichting hulpfonds medewerkers Consumentenbond
  - Voorzitter Brassband Crescendo Oostkapelle
  - Lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie POZV (Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen)
- M.K. van den Heuvel
  - Hoofdfunctie**
    - Gemeentesecretaris / algemeen directeur gemeente Schouwen-Duiveland (tot 15-06-2022)
  - Nevenfunctie**
    - Lid raad van toezicht Mondia Scholengroep
- J.M. van Stel
  - Hoofdfunctie**
    - Arbeidsjurist/Mediator/Arbiter
  - Nevenfuncties**
    - Plv. voorzitter geschillencommissies: regio West Brabant, Rijksoverheid, IPO (provincies), DCMR (Schiedam), ODMH (Gouda)
    - Voorzitter/Lid bezwarencommissies (Awb): Terneuzen, Sluis, Tholen, Zuidplas, Orionis Walcheren, Scheldestromen
    - Lid/voorzitter RvT: IncluZo (Goes), Cederhof (Kapelle)
    - Secretaris Klachtencommissie Gemiva Gouda (gehandicaptenzorg)
    - Fractievoorzitter PvdA gemeenteraad Reimerswaal

In 2023 is toegewerkt naar een nieuwe RvT die we in een onafhankelijke vorm hebben kunnen aanstellen. We hebben hiermee een belangrijk stap in de governance gemaakt.

Per 1-9-2023 is de samenstelling gewijzigd (2 vacatures) mede ingegeven door de nieuwe structuur en richtlijnen. Hierbij is gestreefd naar een evenredige verdeling tussen man-vrouw in de samenstelling.

P. Meijs voorzitter RvT

- Bed & Breakfast Uitwijk
- Raadslid, fractievoorzitter, voorzitter werkgeverscommissie, lid commissie MO en plaatsvervangend voorzitter (nestor) gemeenteraad Veere

E.Brand Lid RvT

- Hoofdfunctie, bestuurder van Kibeo
- Nevenfuncties, klachtencommissie Emergis

I. Ouwerneel Lid RvT

- Hoofdfunctie, vestigingsmanager bij de RvdK
- Nevenfuncties, geen

7.2 Verslag raad van toezicht

7.2.1 Inleiding

Het afgelopen jaar stond in het teken van personele wisselingen en inwerken van nieuwe mensen. Dit zowel in de raad van toezicht (rvt) zelf als in het bestuur. De drie leden van de rvt die vanuit de moederorganisaties zitting hadden zijn afgetreden en twee onafhankelijke leden zijn geworven. Daarmee is een forse stap gezet in het volledig onafhankelijk maken van het toezicht voor PVOW. Een stap waar vanuit de onderwijsinspectie en ministerie al langer over gesproken werd. Gelukkig zijn de voorzitter van het bestuur, de voorzitter van de raad van toezicht en de directeur van het samenwerkingsverband op hun post. Daarmee is continuïteit in de aansturing en toezicht van het samenwerkingsverband gegarandeerd gebleven.

Veel energie en tijd is er in 2023 vanuit de organisatie gestoken in het opstellen van het koersdocument “Ondersteuningsplan 2023-2027, een behouden vaart voor iedere leerling op al onze scholen”. Ook de rvt was hier op verschillende momenten bij betrokken. Vanuit de rvt willen we waardering uitspreken voor de wijze waarop dit document tot stand is gekomen. Veel medewerkers van de scholen hebben hierover meegedacht en er is een mooi en ambitieus document ontstaan dat de komende jaren het samenwerkingsverband op koers kan houden.

Tevens heeft in 2023 de vastlegging van een nieuwe accountant plaatsgevonden. In 2022 heeft hiervoor een uitvraag plaatsgevonden bij meerdere partijen waaruit Crowe Foederer is geselecteerd. In 2022 is in eerste instantie besloten nog 1 jaar door te gaan met de vorige accountant (Deloitte). In 2023 is een definitieve keuze gemaakt voor Crowe Foederer (voorheen Wijs Accountants). De keuze is op deze accountant gevallen vanwege hun specifieke kennis op het gebied van passend onderwijs.

7.2.2 Onderwerpen die het afgelopen jaar zijn geagendeerd

Vanuit de raad van toezicht is op basis van reguliere planning en aanvullende signalen een aantal zaken geagendeerd.

Her gaat om de volgende onderwerpen:

- Het koersdocument Ondersteuningsplan 2023-2027, een behouden vaart voor iedere leerling op al onze scholen;
- Jaarplan 2024 dat afgeleid is van het ondersteuningsplan 2023-2027;
- Voortgang van POS om de ambitie het toezicht vanuit de rvt te verbreden handen en voeten te geven;
- Ontwikkelingen samenwerking onderwijs en jeugdhulp en de rol van de gemeenten daarbij;
- Aanpassing van de statuten PVOW;
- Opstellen profielen en werving nieuwe leden van de rvt;
- Opstellen nieuwe reglement rvt;
- Wijze waarop deskundigheid bij medewerkers van partners van het samenwerkingsverband verbreed kan worden door onderlinge uitwisseling;
- Financiële rapportages;

- “Reguliere” stukken vanuit de jaarcyclus.
- Selectie nieuwe accountant

7.2.3 Bestuurlijke ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband

Twee ontwikkelingen zijn hier van belang. Het afgelopen jaar was het eerste jaar dat de dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband door een directeur werd gedaan. Een achterliggende gedachte was dat deze veel gelijkwaardiger kan functioneren ten opzichte van de directeuren van de scholen. Hoe dit gewerkt heeft is vanuit het perspectief van de rvt nog niet voldoende helder. Vanuit een eerste indruk zien we hier een positieve ontwikkeling. Ook richting de rol van de bestuurders. Bij de keuze van dit model is uitgegaan van een bestuur op grotere afstand dan daarvoor.

Een tweede bestuurlijke ontwikkeling heeft betrekking op de omvang van het samenwerkingsverband. Mondia en CSW hebben de ambitie uitgesproken meer te gaan samenwerken. Hoe dit verder uitpakt zal in 2024 blijken, maar heeft al wel de vraag actueel gemaakt hoeveel scholen er minimaal aangesloten dienen te zijn om een samenwerkings-verband te volgen en wat daarin de juiste weg is voor PVOW. Hoe hier verder mee om te gaan zal ook in 2024 zeker onderwerp van gesprek zijn.

7.2.4 Financiële verantwoording

De raad van toezicht heeft in 2023 ingestemd met de jaarrekening 2022, de begroting en de meerjarenbegroting en heeft vastgesteld dat middelen rechtmatig en doelmatig zijn besteed. Dit laatste is door de audit Commissie vastgesteld op basis van jaarrekening en rapportages. PVOW ontwikkelt zich op basis van de lange termijnplanning financieel gunstiger dan verwacht. Daardoor ontstaat eerder dan verwacht, meer ruimte voor inhoudelijke keuzes. Vanuit het perspectief van de raad van toezicht is dat een goede ontwikkeling. Daarvoor complimenten aan de bestuurders. We hebben er vertrouwen in dat deze ook terecht komen bij alle andere medewerkers die hieraan bijgedragen hebben.

7.2.5 Samenstelling

De raad van toezicht bestond van 1 januari 2023 tot met 1 september 2023 uit de volgende personen:

- M. van den Heuvel (Mondia)
- J. van Stel (Respont)
- J.S. de Regt (CSW)
- P. Meijs (onafhankelijk voorzitter)

Met ingang van 1 september 2023 zijn de leden die vanuit de moederinstituten een plaats hadden in de rvt van PVOW afgetreden om plaats te maken voor twee nieuwe onafhankelijke leden. Deze zijn op basis van een profielschets geworven en per 1 september 2023 benoemd. De drie vertrekkende leden hebben dat vrijwillig gedaan om op die manier een volledig onafhankelijke rvt mogelijk te maken.

De samenstelling van de rvt per 1 augustus 2023:

- E. Brand (audit commissie)
- I. Ouweneel (Jeugdhulp) (per 1-10)
- P. Meijs (Onderwijs en Voorzitter)

7.2.6 Vergaderingen

Door de raad van toezicht is in 2023 vijf keer vergaderd. De audit commissie is drie keer bij elkaar geweest en afvaardiging van de raad heeft twee keer de ondersteuningsplanraad (opr) bijgewoond.

Aantal leerlingen

Voortgezet onderwijs

2022 **5141** 2023 **5202**

Praktijkonderwijs

2022 **171** 2023 **180**

Voortgezet specialistisch onderwijs

2022 **220** 2023 **225**

Bron duo

Deelpercentages PRO en VSO (1-2-2023)

Praktijkonderwijs

PRO PVOW	PRO Landelijk
3,30	3,18
3,42	3,18
3,33	3,08
3,46	(nog niet bekend)

Voortgezet specialistisch onderwijs

VSO PVOW	VSO Landelijk
4,06	3,73
4,17	3,81
4,28	3,73
4,32	(nog niet bekend)

Commissie advisering en toelating (CAT)

Aantal dossiers

	19-20	20-21	21-22	22-23
Aanvragen	289	271	243	231
Afgewezen			4	1
Advies			88	51
Arrangement			10	11
VSO en PRO Toegekend	171	162		
VSO Nieuw toegekend			66	66
VSO Verlenging toegekend			56	43
PRO toegekend			38	58

Verloop soorten aanvragen in % van totaal aantal van CAT

	2020	2021	2022	2023
VSO Toegekend	42%	45%		
VSO (nieuw toegekend)	Onbekend	Onbekend	27%	29%
PRO	17%	14%	16%	25%
Arrangement	Onbekend	Onbekend	2%	5%
Advies	Onbekend	Onbekend	36%	22%

Geografische regio Walcheren

3 gemeenten

Middelburg

Vlissingen

Veere

3 schoolbesturen

16 scholen

Voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs

Het Bolwerk
CSW van de Perre
CSW Bestevaër (vrije school)
CSW Toorop Talent College
Het Scheldemond College Wielingen
Het Scheldemond College Sardijn
Internationale Schakelklas Walcheren
Nehalennia Kruisweg
Nehalennia Breeweg

Voortgezet specialistisch onderwijs

Asteria College
De Argo Goes
Odyzee College Middelburg
Odyzee College Goes
Restart
De Sprienke
De Klimop

Thuiszitters

In 2023 is er gewerkt aan het verhelderen/uitkristalliseren van de definitie 'thuiszitter'. Op basis van de gegevens zijn er 4 categorieën leerlingen te onderscheiden.

- A** Leerlingen met plan (vrijstelling, justitieel kader, uitstroom MBO)
- B** Leerlingen met plan (deels onderwijs/ zorg aan zet)
- C** Leerlingen met plan dat niet of niet voldoende werkt (aanmelding of in behandeling CAT)
- D** Leerlingen zonder plan (depressie zonder hulp, schoolweigering, terugzakken vanuit MBO, verhuisleerling zonder onderwijs etc.)

Dit heeft ons het volgende opgeleverd:

- Scherper zicht op verzuimende leerlingen
- Meer zicht op processtappen die al dan niet genomen kunnen worden door betrokken partners waardoor leerlingen eerder opgevolgd worden.
- Inzicht dat er een groot verschil zit in meldingsgedrag vanuit scholen richting RBL.
- Helderheid over welke leerlingen we als SWV melden bij OCW.
- Dat jaargetijden van invloed zijn op de hoeveelheid thuiszitters.

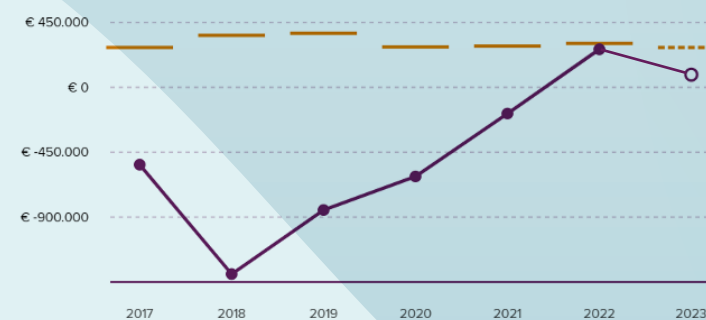
Overzicht Categorieën

	December 2022	December 2023
A	10	7
B	14	19
C	9	9
D	11	13

2 arrangementen tussen VO en VSO

Via Bit, voor leerlingen Havo VWO die dreigen school te gaan missen; Structuurgroepen, voor leerlingen VMBO die wat meer structuur vragen

Financiële historie van het eigen vermogen van dit samenwerkingsverband

Bron: Dienst Uitvoering Onderwijs (15 september 2022)

Het feit dat in ons SWV weinig ruimte is in het VSO heeft ertoe geleid dat de leerlingen geen TLV konden krijgen. Het percentage TLV's geeft dus geen goed beeld van de werkelijkheid. Het passend maken van onderwijs voor onze leerlingen heeft de laatste anderhalf jaar voor alle betrokkenen veel aandacht gevraagd.

Behaalde doelen in 2023

Basisondersteuning

- Overstapcoach inzet
- Scholing HGW
- Inzet subsidie hoogbegaafdheid

Doorgaande lijn VO VSO

- Transfercoach
- Schoolspectifieke TLV besprekingen
- Twijfelleerlingen besprekingen

Aansluiting Onderwijs-Zorg

- Pilot Atalant
- Inzet subsidie residentieel onderwijs

Kwaliteitsbeleid

- OSP OSP formeren obv de uitkomsten van de werkgroep
- Loodsen
- Beleidsmedewerker pvow
- Inrichten Ldos voor interne proces CAT
- 1^e kwaliteitsgesprek ronde met directie

Bureau SWV

- Uitbreiding secretariële uren en CAT uren
- Uitwerken van de directierol samenwerkingsverband > organogram
- Nieuwe penningmeester bestuur aangesteld
- Onafhankelijke raad van bestuur > toezicht
- Vormgeven nieuwe huisstijl

9 Deel 2: Jaarrekening 2023

A.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (Na verwerking resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
VASTE ACTIVA		
1.1 Materiële vaste activa		
Inventaris en meubilair	1.956	2.263
ICT	1.983	4.707
	<u>3.939</u>	<u>6.970</u>
Totaal vaste activa	<u>3.939</u>	<u>6.970</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
1.2 Vorderingen		
Rekeningen-courant verbonden partijen	-	47.746
Overlopende activa	11.519	1.728
	<u>11.519</u>	<u>49.474</u>
1.3 Liquide middelen	<u>677.061</u>	<u>435.442</u>
Totaal vlottende activa	<u>688.580</u>	<u>484.916</u>
	<u>692.519</u>	<u>491.886</u>
EIGEN VERMOGEN		
2.1 EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	294.280	264.146
	<u>294.280</u>	<u>264.146</u>
VOORZIENINGEN		
2.2 Personeelsvoorzieningen	<u>13.836</u>	<u>9.671</u>
	<u>13.836</u>	<u>9.671</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
2.3 Rekeningen-courant verbonden partijen	211.465	85.100
Crediteuren	16.930	25.719
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.739	6.651
Schulden terzake van pensioenen	2.511	2.072
Overige schulden	86.855	85.379
Overlopende passiva	57.903	13.148
	<u>384.403</u>	<u>218.069</u>
	<u>692.519</u>	<u>491.886</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2023

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	8.255.108	7.849.154	7.957.621
3.2 Overige baten	<u>329</u>	<u>-</u>	<u>25.379</u>
Totaal baten	8.255.437	7.849.154	7.983.000
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	344.193	300.303	331.491
4.2 Afschrijvingen	1.783	3.826	2.088
4.3 Huisvestingslasten	5.930	5.930	7.165
4.4 Overige lasten	129.562	134.956	87.048
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>7.750.269</u>	<u>7.403.649</u>	<u>7.109.289</u>
Totaal lasten	8.231.737	7.848.664	7.537.081
Saldo baten en lasten	23.700	490	445.919
6.1 Financiële baten	6.822	10	14
6.2 Financiële lasten	<u>388</u>	<u>500</u>	<u>157</u>
6 Saldo financiële baten en lasten	6.434	490-	143-
Resultaat	<u>30.134</u>	<u>-</u>	<u>445.776</u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht 2023

	2023	2022
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	23.700	445.919
Aanpassingen voor aanluiting met het bedrijfsresultaat		
Afschrijvingen	1.718	2.088
Mutaties voorzieningen	4.165	8.020
	5.883	10.108
Veranderingen in werkkapitaal		
- Vorderingen	37.955	44.761-
- Schulden	166.334	176.002-
	204.289	220.763-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	233.872	235.264
Ontvangen interest	6.822	14
Betaalde interest	388	157
	6.434	143-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	240.306	235.121
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen materiële vaste activa	-	6.978-
Desinvesteringen materiële vaste activa	1.313	1.202
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	1.313	5.776-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
	-	-
Mutatie liquide middelen	<u>241.619</u>	<u>229.345</u>
Beginstand liquide middelen	435.442	206.097
Mutatie liquide middelen	241.619	229.345
Eindstand liquide middelen	<u>677.061</u>	<u>435.442</u>

A 1.4 Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van de Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren te Middelburg bestaan uit het vormen en instandhouden van een samenwerkingsverband in de regio Walcheren.

Het KvK-nummer van de Stichting is 59107049.

Verbonden partijen

De verbonden partijen zijn Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren, Stichting Ozeo en Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren. Een overzicht van de benodigde toelichting op de verbonden partijen is in model E opgenomen. Geen van de verbonden partijen heeft beleidsbepalende invloed.

De verbonden partijen hebben in 2021 een samenwerkingsovereenkomst met Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren gesloten. De overeenkomst is bedoeld om een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Walcheren te realiseren.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2023 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling. Vanwege het positieve resultaat in 2023 en het positief eigen vermogen per ultimo 2023 bestaat er geen twijfel omtrent de continuïteit van PVOW. Bovendien regelt artikel 5.21 Wet Voortgezet Onderwijs 2020 de vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting aanvullende bekostiging van het samenwerkingsverband.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken. De wijziging van de presentatie heeft geen invloed op het eigen vermogen en het resultaat.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Indien belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwachte gebruikspatroon, worden deze afzonderlijk afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de Stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft de exploitatiereserve.

Deze reserve is gevormd door middelen verkregen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de school.

Vorzieningen

De voorzieningen worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de desbetreffende verplichting af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is en betrouwbaar kan worden berekend, zijn de voorzieningen opgenomen tegen de contante waarde van de verplichting.

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening persoonlijk budget is gevormd op basis van de Cao VO 2018-2019 in verband met verplichtingen die samenhangen met de mogelijkheid om jaarlijks toegekende uren te sparen en op te nemen. De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is opgenomen tegen nominale waarde.

Jubilea

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen / waarin de opbrengsten zijn gedeerd / waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten

Onder de personeelslasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personeelslasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds is verplicht gesteld in de collectieve arbeidsovereenkomst waaronder PVOW valt. De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van (tenminste) kostendeekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met – voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) - voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement. Ultimo 2023 zijn er evenals ultimo 2022 geen verplichtingen waarvoor een pensioenvoorziening is opgenomen.

De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken in 2023 was, evenals in 2022, gedifferentieerd, op basis van het ABP Pensioenreglement. De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt tenminste 12,67% van het pensioengevend salaris. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen.

Sinds begin 2015 spreken we van de beleidsdekkingsgraad, zijnde het gemiddelde van de laatste 12 dekkingsgraden. De dekkingsgraad van het ABP was, volgens de nieuwe regels, op 31 december 2023 volgens opgave van het fonds 110,5% en de beleidsdekkingsgraad was 113,9%. Het ABP zit hiermee onder de minimaal vereiste dekkingsgraad van 128%. Op basis van het uitvoeringsreglement heeft de groep bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Volgens het herstelplan van APB, welke is ingediend bij De Nederlandsche Bank voor 1 juli 2015 wordt verwacht dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden die de werkgevers of deelnemers raken. Volgens dit plan zou ABP binnen 12 jaar boven de vereiste ratio van 128% zitten.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. Accountantskosten, verantwoord onder de overige lasten, zijn opgenomen volgens het stelsel van baten en lasten.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen gemiddelde koersen. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangen interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt nader te specificeren:

	1.1.2.3 Inventaris en meubilair	1.1.2.3 ICT	Materiële vaste activa
	€	€	€
Aanschafprijs op 01-01-2023	5.106	7.363	12.469
Afschrijvingen cumulatief 01-01-2023	2.843	2.656	5.499
Boekwaarde per 01-01-2023	2.263	4.707	6.970
Mutaties:			
Investerings 2023	-	-	-
Afschrijvingen 2023	242	1.476	1.718
Desinvesteringen 2023	220	2.350	2.570
Afschrijvingen over desinvesteringen	155-	1.102-	1.257-
Gereedgekomen investeringen	-	-	-
	177-	228-	405-
Aanschafprijs op 31-12-2023	4.886	5.013	9.899
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2023	2.930	3.030	5.960
Boekwaarde per 31-12-2023	1.956	1.983	3.939

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- Inventaris en apparatuur	10%
- ICT	20%

1.2 Vorderingen

1.2.1 Rekening-courant verbonden partijen

	2023	2022
	€	€
Stichting Ozeo	-	47.746
	-	47.746

Overlopende activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
1.2.3 Vooruitbetaalde kosten	4.697	1.622
1.2.4 Te ontvangen interest	6.822	106
	<u>11.519</u>	<u>1.728</u>

Alle onder 1.2 Vorderingen opgenomen bedragen hebben een looptijd van < 1 jaar.

1.3 Liquide middelen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
1.3.1 Tegoeden op bank- en girorekeningen:		
RABOBANK rekening-courant	5.791	5.778
	<u>5.791</u>	<u>5.778</u>
1.3.2 Depositerekeningen:		
RABOBANK Bedrijfspaarrekening	671.270	429.664
	<u>671.270</u>	<u>429.664</u>
Totaal liquide middelen	<u>677.061</u>	<u>435.442</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de Stichting.

2.1 Eigen vermogen

	Saldo per 1-1-2023	Bestemming resultaat boekjaar	Overige mutaties 2023	Saldo per 31-12-2023
	€	€	€	€
2.1.1 Algemene reserve	264.146	30.134	-	294.280
	<u>264.146</u>	<u>30.134</u>	<u>-</u>	<u>294.280</u>

De posten van het eigen vermogen zijn als volgt te specificeren:

2.1.1 Algemene reserve

De algemene reserve betreft de exploitatiereserve.

Het verloop van de exploitatiereserve kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u>
	€
Saldo per 1 januari	264.146
Bij: resultaat boekjaar	30.134
Overige mutaties:	
Geen	-
	<u>-</u>
	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>294.280</u></u>

Voorstel resultaatbestemming 2023

Het voorstel is om het resultaat over 2023 ad € 30.134,- positief, als volgt te bestemmen, dit is als zodanig verwerkt in de jaarrekening.

	<u>2023</u>
	€
Toevoeging aan de exploitatiereserve	30.134
	<u>30.134</u>
	<u><u>30.134</u></u>
Overige mutaties bij de resultaatbestemming:	
	<u>2023</u>
	€
<u>Geen</u>	-
	<u>-</u>
	<u><u>-</u></u>

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Vrijval	Stand per 31-12-2023	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
2.2.1 Personele voorzieningen:						
Levensfasebewust personeelsbeleid	7.493	3.695	-	11.188	2.237	8.951
Voorziening jubilea	2.178	470	-	2.648	-	2.648
Totaal	9.671	4.165	-	13.836	2.237	11.599

2.2.1 Personele voorzieningen

2.2.1.1 Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is gevormd in verband met verplichtingen die samenhangen met de mogelijkheid om jaarlijks toegekende uren te sparen en op te nemen.

Het verloop van de voorziening levensfasebewust personeelsbeleid kan als volgt worden weergegeven:

	2023 €
Saldo per 1 januari	7.493
Dotatie	3.695
Saldo per 31 december	<u>11.188</u>

2.2.1.2 Voorziening jubilea

Het personeel heeft bij een 25-jarig en 40-jarig overheidsdienstverband recht op een jubileumgratificatie. Ter bekostiging van deze uitgestelde personeelsbeloning worden middelen gereserveerd.

Het verloop van de voorziening jubilea kan als volgt worden weergegeven:

	2023 €
Saldo per 1 januari	2.178
Vrijval	-
Dotatie	470
Saldo per 31 december	<u>2.648</u>

In de dotatie is begrepen een bedrag van € 33,- voor oprenting van de voorziening. De disconteringsvoet bedraagt 1,5%.

2.3 Kortlopende schulden

2.3.1 Rekening-courant verbonden partijen

	2023 €	2022 €
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren	106.095	43.271
Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs inz Nehalennia	43.876	22.106
Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs inz Scheldemond College	24.621	19.723
Stichting OZEO	36.873	-
Saldo per 31 december	<u>211.465</u>	<u>85.100</u>

2.3.2 Crediteuren

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Saldo per 31 december	<u>16.930</u>	<u>25.719</u>

2.3.3 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Loonheffing december en 13e maand	8.739	6.651
	<u>8.739</u>	<u>6.651</u>

2.3.4 Schulden terzake van pensioenen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Pensioenpremie december en 13e maand	2.511	2.072
	<u>2.511</u>	<u>2.072</u>

2.3.5 Overige schulden (kortlopend)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Stichting ISK Walcheren	23.315	24.051
Overige schulden (kortlopend)	63.540	61.328
	<u>86.855</u>	<u>85.379</u>

Overlopende passiva

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
2.3.6 Vooruitontvangen subsidies O,C en W	51.592	9.609
2.3.8 Vakantiegeld en vakantiedagen	6.311	3.539
	<u>57.903</u>	<u>13.148</u>

De onder 2.4 Kortlopende schulden opgenomen bedragen hebben een looptijd van < 1 jaar.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De verbonden partijen (St. voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren, Stichting Ozeo en de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren) hebben in 2021 met de Stichting Passend Voortgezet onderwijs Walcheren (PVOW) een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De overeenkomst is bedoeld om een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Walcheren te realiseren. In deze overeenkomst is een bepaling opgenomen dat indien en voor zover de Rijksbekostiging ten behoeve van het passend onderwijs niet toereikend is om de activiteiten van de Stichting te financieren, bespreken de verbonden partijen gezamenlijk in hoeverre de Onderwijsorganisaties gehouden zijn een aanvullende bijdrage te doen aan de Stichting. Een besluit tot het doen van een aanvullende bijdrage kan slechts unaniem worden genomen.

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE ST **EN LASTEN**

3.1	Rijksbijdragen	2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
3.1.1	Overige subsidies O,C en W			
	Lichte ondersteuning VO 2023	1308865-5	3.999.604	3.787.017
	Lichte ondersteuning VO 2022	1186106-1	-	-
	Zware ondersteuning personeel swv 2021-2022	1136889-3	-	-
	Zware ondersteuning personeel swv VO 2023	1293863-5	4.150.743	4.023.776
	Zware ondersteuning personeel swv 2012-2023	1238285-2	-	-
	Zware ondersteuning materiele instandhouding swv 2022	1194450-2	-	-
	Uitputting Zware ondersteuning materieel swv 2022	1194450-2	-	-
	Aanv. bek. SWV VO tbv leerlingen in het PRO 2021-2022	1176130-1	-	-
	AB in verband met generieke korting SWV VO 2023	1366232-1	66.400	-
	Aanv. bek. SWV VO tbv leerlingen in het PRO 2022-2023	1279236-1	24.817	24.817
	Subsidie Wel in Ontwikkeling	WIO22096	13.544	13.544
	Totaal overige subsidies O,C en W		<u>8.255.108</u>	<u>7.849.154</u>
				<u>7.957.621</u>

De stijging van de subsidies OCW t.o.v. de begroting 2023 houdt vooral verband met de aanpassingen in het bekostigingsniveau.

De stijging van de subsidies OCW t.o.v. 2022 houdt, ondanks lagere leerlingenaantallen, vooral verband met positieve bijstellingen in het bekostigingsniveau.

3.2	Overige baten	2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
3.2.1	Detachering personeel	-	-	25.345
3.2.2	Overige baten	329	-	34
		<u>329</u>	<u>-</u>	<u>25.379</u>

Er vinden met ingang van 2023 geen detacheringen meer plaats.

4.1	Personeelslasten	2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
	Brutolonen en salarissen	120.995	92.930	164.056
	Sociale Lasten	15.190	11.363	19.976
	Pensioenpremies	16.309	16.082	26.593
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	<u>152.494</u>	<u>120.375</u>	<u>210.625</u>
	Personeel niet in loondienst	181.896	165.628	107.729
	Dotatie voorziening levensfase bewust personeelsbeleid	3.695	-	7.493
	Dotatie voorziening jubilea	470	250	527
	Overige	5.638	14.050	5.117
4.1.2	Overige personele lasten	<u>191.699</u>	<u>179.928</u>	<u>120.866</u>
	Uitkeringen	-	-	-
4.1.3	Af: ontvangen vergoedingen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
		<u>344.193</u>	<u>300.303</u>	<u>331.491</u>
		2023	Begroting 2023	2022
	Gemiddeld totaal onderwijsondersteunend personeel in fte	<u>1,7583</u>	<u>1,3417</u>	<u>2,4650</u>

4.1.1 De lonen en salarissen zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gedaald door een lagere inzet van onderwijsondersteunend personeel en ondanks dat in 2023 een nieuwe CAO is vastgesteld waarbij de loonkosten naar boven zijn bijgesteld. In de loop van 2022 is afscheid genomen van de gedragswetenschappers in eigen dienst.

4.1.2 De kosten van personeel niet in loondienst zijn in 2023 ten opzichte van 2022 en ten opzichte van de begroting gestegen. In 2023 heeft een hogere inleen van externe orthopedagogen plaatsgevonden, was er een hogere inzet van de controller en van een beleidsmedewerker, terwijl een lagere inzet van de thuisblijversbrigade en expertise is gerealiseerd dan begroot. Van de begrote inleen voor de verschillende programmalijnen uit het OSP, is alleen de inzet van de overstapcoach beperkt gerealiseerd.

4.2 Afschrijvingen	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
4.2.1 Materiële vaste activa	1.783	3.826	2.088
	<u>1.783</u>	<u>3.826</u>	<u>2.088</u>
4.3 Huisvestingslasten	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
4.3.1 Huur	5.930	5.930	7.165
	<u>5.930</u>	<u>5.930</u>	<u>7.165</u>

Tot en met mei 2022 heeft het Samenwerkingsverband een ruimte gehuurd in het pand van ISK Walcheren. Vanaf mei 2022 huurt het samenwerkingsverband een kleinere ruimte in een gebouw van het Scheldemond College.

4.4 Overige lasten	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
4.4.1 <u>Administratie- en beheerslasten</u>			
Contributies	1.170	500	1.147
Abonnementen	115	500	421
Telefoonkosten	1.859	2.000	2.119
Portiekosten	-	200	160
Administratiekosten	11.307	3.000	3.460
Kosten automatisering en ICT	27.185	21.000	20.025
Verzekeringen	1.459	2.500	2.373
Kantoorbenodigdheden	-	100	42
Drukwerk/kopieerkosten	-	600	-
Representatiekosten	4.507	2.750	833
Public relations / communicatiekosten	-	2.000	-
Externe ondersteuning	10.098	15.150	16.442
Overhead deelnemende partijen	9.406	9.406	9.406
Overige bestuurskosten	23.352	9.500	9.000
Overige beheerlasten	-	500	-
Accountantskosten	21.884	19.750	21.462
Kleine aanschaffingen / onderhoud inventaris	-	500	-
OSP: scholing / deskundigheidsbevordering	15.500	20.000	-
	<u>127.842</u>	<u>109.956</u>	<u>86.890</u>

De kosten van automatisering en ICT zijn, net als de administratiekosten en de overige bestuurskosten, ten opzichte van zowel de begroting 2023 als de jaarcijfers 2022 gestegen. Onder automatiseringskosten is extra maatwerk inzake de SWV-Tool LDOS verantwoord. Onder de administratiekosten zijn de eenmalige voorbereidingskosten voor de inrichting van AFAS opgenomen, waarbij uiteindelijk is gekozen om de administratie onder te brengen bij een extern administratiekantoor. De toename van overige bestuurskosten betreft de wervingskosten voor 2 nieuwe leden van de onafhankelijk RvT.

Specificatie honorarium accountant:	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	21.884	19.750	21.462
Totale honoraria voor andere controleopdrachten	-	-	-
Totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Totale honorarie voor andere niet-controlediensten	-	-	-
	<u>167.249</u>	<u>150.206</u>	<u>110.374</u>

De accountantskosten in 2023 en 2022 betreffen honoraria inzake controle van de jaarrekening 2023 resp. 2022.

4.4.2	<u>Overige</u>			
	PCL testen	-	-	158
	Onvoorzien	1.720	25.000	-
		<u>1.720</u>	<u>25.000</u>	<u>158</u>
	Totaal overige lasten	<u>129.562</u>	<u>134.956</u>	<u>87.048</u>
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
		€	€	€
4.5.1	<u>Verplichte afdrachten uit te voeren door O,C en W</u>			
4.5.1.1	(v)so	3.561.143	3.390.807	3.375.780
4.5.1.2	Pro	938.203	892.271	928.584
		<u>4.499.346</u>	<u>4.283.078</u>	<u>4.304.364</u>
4.5.2	<u>Doorbetaling op basis van 1 februari</u>			
4.5.2.1	(v)so	-	-	41.824
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>41.824</u>
4.5.3	<u>Doorbetalingen aan schoolbesturen</u>			
	LGF	382.080	382.619	379.131
	LWOO	2.447.174	2.313.165	2.247.627
	NPO	80.268	80.263	136.343
	Beleidsruimte nog in te vullen	300.000	82.024	-
	OSP: Werkgroepen ondersteuningsplan	1.100	10.000	-
	OSP: Orthopedagoog / BPO	-	50.000	-
	OSP: aanjagers OSP	20.301	60.000	-
	OSP: uitbreiding arrangementen	-	52.500	-
	OSP: Begeleider Passend Onderwijs	-	50.000	-
	OSP: Pilot Atalant	20.000	40.000	-
		<u>3.250.923</u>	<u>3.120.571</u>	<u>2.763.101</u>
	Totaal doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>7.750.269</u>	<u>7.403.649</u>	<u>7.109.289</u>

De stijging ten opzichte van de begroting 2023 en ten opzichte van de jaarcijfers 2022 houdt vooral verband met de aanpassingen in het bekostigingsniveau. Het ondersteuningsplan is pas laat in 2023 gepresenteerd, hierdoor kon geen opvolging worden gegeven aan de verschillende arrangementen die in het ondersteuningsplan waren opgenomen. In plaats daarvan is aan de VO-scholen een bedrag van € 300.000,- uitgekeerd als ontwikkelgeld voor gezamenlijke oplossingen / arrangementen tussen VO en VSO.

	6 Financiële baten en lasten	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
		€	€	€
6.1	<u>Financiële baten</u>			
	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	6.822	10	14
		<u>6.822</u>	<u>10</u>	<u>14</u>
6.2	<u>Financiële lasten</u>			
	Bankkosten	388	500	157
		<u>388</u>	<u>500</u>	<u>157</u>

Model E Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2022 x € 1000	Resultaat 2022 x € 1000	Omzet 2022 x € 1000	Art 2:403	Deelname %	Consolidatie
Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren	Stichting	Middelburg	Overige (4)	9.027	457	30.259	Nee	33,33%	Nee
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren	Stichting	Middelburg	Overige (4)	4.477	-288	27.740	Nee	33,33%	Nee
Stichting Ozeo	Stichting	Middelburg	Overige (4)	16.227	129	47.951	Nee	33,33%	Nee

MODEL G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies waarbij eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidieverplichtingen geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidieregeling Wel in ontwikkeling	WIO22096	31-10-2022	ja
Subsidieregeling begaafde leerlingen in po en vo 2023-2025	HBL230137	21-12-2023	nee

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidieabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
Geen									
Totaal			-	-	-	-	-	-	-

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidieabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
Geen									
Totaal			-	-	-	-	-	-	-

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na de balansdatum geen omstandigheden voorgedaan met belangrijke financiële gevolgen die niet in de jaarrekening zijn verwerkt, of andere gebeurtenissen die een dermate grote invloed hebben dat ze hier zouden moeten worden genoemd.

Bezoldiging van bestuurders en toezichhouders

Vermelding inzake Wet Normering bezoldiging topinkomens

Algemene WNT-maximum is van toepassing. De criteria voor indeling in klassen zijn in enkele sectoren per 1 januari 2016 gewijzigd. De criteria zijn terug te vinden in de specifieke onderliggende regelingen.

1. Algemene WNT-maximum:

	2023	Voorzitter Raad van Toezicht (15%)	Leden Raad van Toezicht (10%)
WNT-maximum	223.000	33.450	22.300

Is er een bezoldiging van de bestuurders N
 Is er een bezoldiging van de toezichhouders J

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievulling

bedragen x € 1	H.C.M. de Winter directeur	F.C.M. Neefs bestuurder	T.J. Hut bestuurder	M.J. Vader bestuurder	F. van Esch bestuurder	C.A. Hijlkema bestuurder
Aanvang en einde functievulling in 2023	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/07]	[01/01] – [31/07]	[01/08] – [31/12]	[01/08] – [31/12]
Deeltijdfactor in fte	0,800	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Fictieve dienstbetrekking?	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 70.223,84	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.180,44	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 80.404,28	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 80.404,28	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 178.400,00	€ 5.575,00	€ 3.238,08	€ 3.238,08	€ 2.336,92	€ 2.336,92
---	--------------	------------	------------	------------	------------	------------

Waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan N.v.t. N.v.t. N.v.t. N.v.t.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	H.C.M. de Winter directeur	F.C.M. Neefs bestuurder	T.J. Hut bestuurder	M.J. Vader bestuurder	A.A.A. Hagt bestuurder	F.C. van der Knaap bestuurder
Aanvang en einde functievulling in 2022	[01/08] – [31/12]	[01/08] – [31/12]	[01/01] – [31/12]	[01/08] – [31/12]	[01/01] – [31/07]	[01/01] – [31/07]
Deeltijdfactor 2022 in fte	0,800	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025
Fictieve dienstbetrekking?	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 27.128,15	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 4.235,25	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging 2022	€ 31.363,40	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 72.433,97	€ 2.263,56	€ 5.400,00	€ 2.263,56	€ 3.136,44	€ 3.136,44
---	-------------	------------	------------	------------	------------	------------

1c. Toezichhoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	P. Meijs Voorzitter	M.K. v.d. Heuvel lid	J.M. van Stel lid	J.S. de Regt lid	E. Brand lid	I. Ouweneel lid
Aanvang en einde functievulling in 2023	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/08]	[01/01] – [30/06]	[01/01] – [31/08]	[01/08] – [31/12]	[01/10] – [31/12]
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 2.500,00	€ 1.000,00	€ 1.250,00	€ 1.667,00	€ 625,00	€ 375,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 2.500,00	€ 1.000,00	€ 1.250,00	€ 1.667,00	€ 625,00	€ 375,00

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.450,00	€ 14.846,30	€ 11.058,36	€ 14.846,30	€ 9.347,67	€ 5.620,82
---	-------------	-------------	-------------	-------------	------------	------------

Waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan N.v.t. N.v.t. N.v.t. N.v.t.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	P. Meijs Voorzitter	M.K. v.d. Heuvel lid	J.M. van Stel lid	J.S. de Regt lid
Aanvang en einde functievulling in 2022	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.500,00	€ 1.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging 2022	€ 2.500,00	€ 1.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 32.400,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00
---	-------------	-------------	-------------	-------------

Artikel 5, lid 8 van deze statuten bepaalt dat de bestuurder geen bezoldiging ontvangt, middelijk noch onmiddelijk. De toezichhouders ontvangen een vacatiebedrag per jaar, verhoogd met eventuele reiskosten.

Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

Vastgesteld door:

F.C.M. Neefs,
voorzitter

F. van Esch
penningmeester

C.A. Hijlkema
bestuurslid

Namens de Raad van Toezicht:

P. Meijs,
voorzitter

E. Brand,
lid

I. Ouweneel,
lid

Middelburg, 27 juni 2024

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het intern toezichthoudend orgaan van
Stichting Passend Voorgezet Onderwijs Walcheren
Weyevlietplein 7
4385 CH Vlissingen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Passend Voorgezet Onderwijs Walcheren te Vlissingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Passend Voorgezet Onderwijs Walcheren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichhoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: Drs. A.A.J. Vogels RA

Bijlagen

Bijlage 1

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

De Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren is de naam van het samenwerkingsverband op grond van de Wet Passend Onderwijs.

De stichting is bij notariële akte opgericht op 29 oktober 2013, gevestigd te Middelburg en ingeschreven in het handelsregister van de Kamers van Koophandel voor Zuidwest-Nederland onder dossiernummer 59107049.

De stichting heeft ten doel:

- a. het vormen en in stand houden van een regionaal samenwerkingsverband in de zin van artikel 17a, lid 2 van de wet op het voortgezet onderwijs in de regio Walcheren;
- b. het (doen) realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen alle scholen in de regio Walcheren en wel zodanig dat leerlingen woonachtig in deze regio in het onderwijs in de meest brede zin van het woord een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en dat leerlingen die (extra) ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs kunnen krijgen;
- c. het (doen) zorgdragen voor een dekkend onderwijsaanbod in de regio Walcheren, alsmede al hetgeen met vorenstaande verband houdt of daartoe bevordering kan zijn.

De relatie met de deelnemende partijen wordt verder beschreven in het jaarverslag.